

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl: 14, Sayı: 351, 6 Nisan 1988

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

İŞÇİ ARKADAŞ! 1 MAYIS'a HAZIRLANIYOR MUSUN?

İŞÇİNİN SESİ
Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Kalıcı barış devrimle olanaklıdır.

Yoldaşlarım, İnanın ki elimden gelse sizlere her zaman yazmak isterim. Ama olmuyor, imkanlarım sınırlı. Bu nedenle ancak arada bir yazıyorum.

Bundan birkaç ay önce, Antalya'dan "barış elçileri" geçtiler. Alan, Leslie, Shelley, altlarında birer bisiklet. Bu bisikletlerle "barış için" dünya turuna çıkmışlar. Hedefleri ise gittikleri her ülkede, insanlarla konuşup onlara barış fikrini aşılamak.

Bu üç Amerikalı, bugüne kadar otuziki ülke dolaşmışlar. Kendilerini destekleyen bir firma yok. Masraflarını kendileri karşılıyorlar.

Sponsör firma bulmamız, amacımıza ters düşer diyor Leslie, Alan, Shelley. Amaçlarının reklam yapmak olmadığını söylüyorlar.

Barış elçileri Türkiye'den sonra Ortadoğu ve Asya ülkelerine gittiler. Lesie, Alan, Shelley İran'a ve Irak'a uğramayacaklarını söylediler.

"Barış elçileri" görüşlerini anlatan bir de bildiri hazırlamışlar. Özetle şöyle diyorlar:

"Bizim için, birbirimize ve bize hayat veren bu gezegene güvenerek tek vücut olmak, dünya insanlarının mutluluğu açısından gereklidir.

"İnsanlar bencilliklerinin ürünü olan hayali çıkarları için döğüşmekten vazgeçmeli ve insan cinsinin gelişmesi, değişimi için çalışmalıdırlar.

"Herkesin doğayla uyumlu yaşabilmesi için şansı vardır. Bunu, içinde yaşadığımız çevreyi yaşanabilir halde tutmakla başarabiliriz.

"Hepimiz kardeşiz. Sağlıklı bir doğa, uyumlu bir dünya, çıkarlarını diğer insanlar için aynı tutan bir dünya ve bunların beraberinde getireceği bir barış gezegeni için çalışmakla istediğimiz bir dünyayı yaratabiliriz".

Leslie, Alan, Shelley!

Ben komünistim, Türkiye Komünist Partisi sempatizanıyım. Barışa karşı değilim, ama dünyada emperyalizm var olduğu sürece kalıcı, adil bir barışın sağlanabileceğine inanmıyorum. Çünkü adil bir barış komünist bir toplumu yaratmakla mümkündür. Dünya komünistleri ve Türkiye Komünist Partisi bunun için savaşıyor. Dünyada, sizin bildirinizde yer alan barışın sağlanması için gelin beraber savaşalım.

A. Ş., Antalya

Kandıramazlar

Türkiye Komünist partisi Merkez yayın organı İşçinin Sesi' ne Merhaba yoldaşlar, Sizlere ilk yazışımızın heyecanı içindeyiz. Yayınlarınınızı bir gurup işçi arkadaşla, tartışarak okuyoruz. Yayınınızda adet edindiğimiz dürüslük gönüllere fidan salıyor ve yoldaşların yazılarıda fidanları suluyor. Değerli yoldaşlar, Bizler bir grup Türkiyeli işçi olarak, eylemlerinizi yayın faliyetlerinizi Türkiye'de de yürütmenizi çok yerinde bulduk. Ayrıca resmilere peşpeşe yaptığınız eleştiriler o kadar güzel ve yerinde ki, bu kaynaptan aşın birkaç tutam tuzu da biz olalım dedik.

Orta okul çağında ellerimizde pankatlar taşıyor, *"Nato'ya hayır"* sloganları atıyorduk. O sloganları atanlar acaba şimdi işçilerin yüzlerine ne hakla bakma cesareti duydular?

"Bilim gerçeğin ilmidir. Gerçeğe dayanmayan iddialar soyut ya da varsayım olarak kalmak zorundadırlar. Nesnel olgularla yalanlandıkları halde soyut iddialar ve varsayımlar nesnel olguların önüne geçirmekte diretmek, üstelik bunu bir sanat haline getirmeye bilim dilinde simyacılık, toplum bilim dilinde sahtekarlık, deyimin açık izahı ile ahlaksızlık denir." (*Berxwedan*, sayı:47, s.1)

Bu satırları okuyunca tam bizim resmilere uygun bulduk. Aramızda bazen tartışırız, acaba bu ahlaksızlar halkın geleceğiyle oyun mu oynuyorlar diye. Ama şu karara varıyoruz ki, sömürü ilişkilerine kadar işlemiş hiçbir işçi bu oyuna gelmez. Açlığı sömürüyü tatmayan bu beyefendiler, kendi kazdıkları kuyuya itilecekler, üstleri betonlanacak ve tarih bunları nefretle anacak.

Özgürlük kadar "kutsal" bir duygu, onun için verilen bir savaş kadar kutsal bir savaş olamaz. Kürt halkının özgürlük savaşını terörizm diye göstermeye çalışan bu efendiler ve de Avrupa'daki yandaşları az devrimcinin kanına girmiş değildirler.

Bunlar döndüklerinde işçi sınıfının yüzüne bakamayacaklarını anladılar. Burjuvaziyle anlaşarak, sözde hapiste işkence gördüklerini söyleyerek ve şoven köşe yazarlarını bu yönde şahit göstererek, proletarya karşısında aklanmak istiyorlar. Burjuvazi ihtiyaç duyduğu zaman, bunların gemlerini ağızlarına vererek halkın yolunu saptıracağını sanıyor. Bunlara yanıtımız yüzlerce kere "hayır" olacaktır.

Hayır, beyler, hayır! Belki de sabah kahvaltınızda sütünüzün verilmesi unutulduğu için işkence gördüğünüzü iddia ediyorsunuz. Bizler işkencenin, sizlere değil, Kürdistan'da, kırsal yörelerde ve de Anadolu'nun dört bir yanında enselerinde jandarma dipçiği eksik olmayan, grev boylarında, miting alanlarında, öğrenci yurtlarında, gecekondu mahallelerinde sırtlarında polis copu eksik olmayan halka yapıldığını iddia ediyoruz.

Artık sizlerin sahte yüzü ortaya çıktı. Sıra Sol Birlik'te topladığınız yandaşlarınızdadır. Mecliste sandalye heveslisi yandaşlarınıza sıra gelince, burjuvazi onları da devreye sokacaktır. Zaten Avrupa'da eşine ender raslanan sahtekarlıklar yapmışlardır. Alman polisine bin-beşyüz kişilik liste hazırlayıp, devrimci dürüst ERNK'lilerin isimlerini vererek efendilerinden aferin almışlardır. Bunlar, Türkiye'de resmilerin, Avrupa'da Sol Birlik'teki yandaşlarının emperyalistlerle ne kadar iç içe olduklarının belgesidir.

Yaşasın halklar asasındaki dayanışma!

Yaşasın işçi sınıfı ve onun öncü gücü TKP!

Münih'ten bir gurup Türkiyeli işçi

Sınıfımıza layık olmaya çalışıyoruz

Değerli yoldaşlar,

Sıcak ve içten selamlarımı iletir hepinizi kucaklarım. Ben 1976'dan 1980 yılına kadar Dersim'de etkin olan Halkın Kurtuluşu'nun (T.D.K.P'nin) sempatizanıydım.

Bu süre içinde bu örgütün gerçek bir işçi sınıfı partisi olmadığını somut olarak gördüğümden dolayı, onun saflarında çalışmaktan vaz geçtim. Çünkü bu partinin işleyişi ve varlığı, Lenin'in parti anlayışına temelden zıttı, görüşleri ise doğru görüşler değildi.

Sonra Türkiye'den ayrılarak Paris'e geldim. Burada TKP'nin görüşleriyle tanıştım. Burada bulunduğum süre içinde TKP merkez yayın organı *İşçinin Sesi* gazetesinin dağıtılmasında aktif olarak görev aldım. Yoldaşlarımın çalışma yürüttüğü FİB içinde verilen eğitimlere düzenli olarak katıldım. Ayrıca bir gurup sempatizana verilen parti programı eğitimlerine katıldım. Şimdi partimize layık olmaya çalışıyorum.

Yağcı'ların Türkiye'ye dönerek burjuvaziye teslim olmalarıyla ve TBKP altında legale çıkmaya çalışmalarıyla, gerçek TKP'nin bizim partimiz olduğu ortaya çıktı.

Türkiye işçi sınıfının tek temsilcisi olan TKP'de çalışmanın bana verdiği mutluluk duygusunu kelimelerle anlatmak gerçekten zor.

Partimizin Leninci örgüt stratejisi doğrultusunda kavgamızı sürdürüyor, sınıfımıza layık olmaya çalışıyoruz.

Bu vesileyle, en içten devrimci duygularımı iletir, savaşımımızda üstün başarılarımızın devamını dilerim.

Komünist selamlarımla.

Müslüm Şanlı, Paris

Yeni ve eski sosyal demokratlar arasında rekabet

Değerli yoldaşlar,

Önce hepinize devrimci selamlar.

Türkiye'de sınıf savaşı yükseldikçe, gerçek yüzler iyice açığa çıkmaya başladı. Batı Berlin'de, bizim eski menşeviklerle sosyal demokratlar arasında bir kapışma sürüp gidiyor. Şimdiki adıyla resmi sosyal demokratlarla, saf kan burjuva partisi olan SHP taraftarları arasında "en iyi sosyal demokrat benim" kavgası gün geçtikçe daha büyüyor.

Daha önce, gazetemizde çıkan bir yorumda "yolları açık olmayacak" deniyordu. Şahsen ben karşıyım, böylelerine ancak "yolları açık olsun" denir. Çünkü gittikleri yer burjuva bataklığıdır. Ama işçi sınıfımızı bu bataklığa çekemeyecekler. Kavganın doruğu uzak değildir. Bir gün inceldiği yerden kopacaktır.

Bunların amaçları bellidir: Türkiye'nin politik rejimini kurtarmak. Ve bunun için de ikisi arasında amansız bir kavga sürüyor. "Rejime candan desteği, kim daha iyi sağlayabilir" kavgası, kendini şirin gösterme kavgası sürüp gidiyor. Bunlardan kurtulmak boynumuzun borcudur.

Değerli yoldaşlar, burada Halkçı Devrimci Birliği HDB'li sosyal demokratların telaşı, Batı Berlin'de tüm sosyal demokratları kendilerinin bir çatı altında toplamaları, Türkiye'deki politik rejimi kurtarma görevini burada kendilerinin üstlenmeleri.

Resmi sosyal demokratların derneği, Türk merkezi, yok pardon, eleştirilerden sonra adı değiştirilmişti, yeni adı ile "Türkiyeliler Merkezi" (Benim için böyle değildir. Çünkü bunlar şovenisttirler, hiçbir zaman da değişmezler.) ise şöyle diyor: Yok arkadaş biz artık iyice resmileştik, en iyi sosyal demokrat biziz. Bunu da kanıtlıyoruz. Bunun için özen gösteriyor, özveri yapıyoruz.

Böylece ak koyun, kara koyun belli oluyor. Şapka düşüyor, kel görünüyor. Şimdi bize düşen görev illegal örgütümüzü, partimizi güçlendirmektir. Dolu dizgin demokrasi savaşımını, devrim kavgasını daha da yükseltmektir. Zafere doğru yürümektir.

Hepinize yoldaşça selamlar.

Yaşasın TKP'miz.

M.Barış, Batı Berlin

Partizanlar! Sempatizanlar! 12. Özveri Taarruzu'nda hepimize başarılar!

Partimizin, yurtdışı örgütleri için erken başlattığı 12.Özveri Taarruzu, büyük bir hızla ve başarıyla sürüyor.

Taarruzun başlaması üzerinden henüz dört hafta geçtiği halde, ihtiyaç duyulan miktarın yarısından çoğu, hem de nakit olarak toplanmış bulunuyor. Bu, bugüne kadar, hedefine doğru en hızlı ilerleyen taarruzdur. Partizan yoldaşlarımız, partinin karşılaştığı parasal sorunu, özveri rekorları kırarak çözüyorlar.

Ancak, hedeflerin hepsi, aşılarak toplansa da, genel hedef yine eksik kalıyor. Bu nedenle, yurtdışındaki tüm sempatizanlarımızı, okuyucularımızı acele katkı yapmaya çağırıyoruz.

Okuyucu yoldaşlarımızdan, abone ödemelerini hemen yollamalarını, ayrıca Türkiye dağıtımı için posta katkısında bulunmalarını istiyoruz. Ama yalnızca bu kadar değil, taarruz için, ciddi özveriye dayanan katkılarını bekliyoruz.

Türkiye'de yaşam ateşten gömlekken, Avrupa'daki para birimlerinin Türk lirası karşılığı ise giderek artarken, parasal sorunun çözümünde en büyük pay, yalnızca taarruz sırasında değil, her zaman, ağırlığıyla Avrupa'daki yoldaşlarımıza, sempatizanlarımıza düşecektir. Ama şimdi özel bir durum da var. 12.Özveri Taarruzu erken başlatıldı.

Devrimci savaşım, devrimci özveri üstünde yükselir. Devrimci görüşleri olan okuyucularımızdan, devrimci özveri yapmalarını, artan paralarını değil, taarruz için özel olarak artıracakları paraları göndermelerini istiyoruz.

İşçinin Sesi

BU DA YETMEZ!

Yoldaşlar, 11. Özveri Taarruzu hedefimiz Türkiye'de dağıtımı 5 000'e çıkarmak, yeni fabrikalarda, işyerlerinde, işçi semtlerinde sesimizi yükseltmekti.

Bugün, hedefimize ulaştık. *İşçinin Sesi*'nin, Türkiye'de dağıtımı 5 000'i aştı. Önemli sayıda fabrika ve işyerinde *İşçinin Sesi*, makine sesinden önce yükseliyor. Bu, birçok legal yayının dağıtımını geçen bir sayıdır.

Ama bu da yetmez, yoldaşlar! Türkiye'nin küçük küçük patlamalara dönüşen ortamında, gazetemiz her fabrikaya, her işyerine, işçi semtine tomar tomar girmelidir. Dağıtımı daha da yükseltmek görevimizdir.

Okuyucu yoldaş,

Sen bunun gerçekleştirilmesinde en önemli halkalardansın. *İşçinin Sesi*'ni okuduktan sonra atma, bir kenarda tutma. Bir başkasına ver. Bir sendikaya, derneğe ya da yararlı olacağını düşündüğün bir adrese ulaştır, postala. Dağıtımı artırmak için bizimle ilişkiye geç.

İşçinin Sesi'nin en geniş biçimde dağıtılması, daha çok sayıda işçi yatağından illegal ve özgür partimizin sesinin yükselmesinin sağlanması senin de görevindir.

Haydi, *İşçinin Sesi*'yle fabrikalara, işyerlerine!

İşçinin Sesi çalışanları

Koç Holding'in Nursan fabrikasında, Otomobil-İş üyesi bir işçi arkadaş, bir gurup faşistin saldırısına uğradı ve bıçaklandı. Aynı gurup, Otomobil-İş Topkapı şube yöneticilerine de saldırdı.

Koç'ların bölücü t zgahları sökm yecektir

Saldıranlardan dördü işçilerden bir güzel dayak yediler. İşçiler ve Otomobil-İş Topkapı şubesi, saldırıyı, Koç'un aktif desteğiyle, sendikal birliği engellemek hedefiyle ve bir gurup görevli faşist eliyle düzenlenen bir provokasyon olarak değerlendiriyorlar. Gerçekten de öyledir.

Geçtiğimiz günlerde, Koç'un Nursan fabrikasında, Otomobil-İş üyesi bir işçi arkadaş, bir gurup faşistin saldırısına uğradı ve bıçaklandı. Aynı gurup, Otomobil-İş Topkapı şube yöneticilerine de saldırdı. Bıçaklanan arkadaşın sağlık durumu iyidir.

Saldıranlardan dördü işçilerden bir güzel dayak yediler. İşçiler ve Otomobil-İş Topkapı şubesi, saldırıyı, Koç'un aktif desteğiyle, sendikal birliği engellemek hedefiyle ve bir gurup görevli faşist eliyle düzenlenen bir provokasyon olarak değerlendiriyorlar. Gerçekten de öyledir.

Sendikalar arası kavga değildir

Nursan'da Otomobil-İş örgütlüdür. Ancak Türk Metal yetki konusunda itirazda bulunmuştur. Bu arada, daha önce MAN'da "çalışan" ve orada da aynı işi yapan bazı faşist "işçiler", Nursan'a geçerek, bu kez de burada işçileri taciz etmeye başladılar. Bunun üzerine Nursan'da birkaç kez olay çıktı, iş bırakıldı. Bu olayları gazetemizde duyurmuştuk.

"İşçi" kılığında ortaya çıkan ve Koç'tan aktif destek alan faşistler, son olayda, Ankara plakalı, içi demir çubuklarla dolu bir arabayla geldiler, Nursan işçisi Ahmet Dülger'i yaraladılar, sonra da Otomobil-İş Topkapı şube yöneticilerine saldırdılar.

Olayı duyan işçiler, saldırganlardan dördünün gözaltında bulunduğu Güngören Karakolu'nu sardılar, dört saldırganı bir güzel dövdüler. Karakola da şu mesajı uygun bir dille ilettiler: Eğer önlem almazsanız bu binayı başınıza yıkarız.

Polis saldırganları, yaralı işçi arkadaşa tam iki kez, ayrı ayrı kıyafetlerle teşhis ettirdiği halde, son gelen haberlere göre, saldırganlar yine serbest bırakılmıştır. Bunların "görev"lerine dönmelerini isteyenlerin olduğu, bu tür saldırıları önleyebilecek tek gücün işçilerin kendileri olduğu böylece daha da iyi açığa çıkmıştır.

Olaya, Otomobil-İş ile Türk Metal arasında kavga süsü verilmek isteniyor. Saldırganlar, yalnızca Koç'la vb. değil, Türk Metal'in azılı gerici bazı yöneticileriyle de bağlı olabilirler, büyük olasılıkla öyledirler. Ama olay, yine de iki sendika arası kavga değildir.

Arkasında Koç'lar sınıfı var

Burjuvazi, özellikle metal işkolunda sendikal birlikten; ölesiye korkuyor. Otomobil-İş Türk Metal'e katılsa, Türk Metal'de gerici yönetim yıkılır, bambaşka bir yapı ortaya çıkar. İşçileri çok militan olan metal işkolunda, bir de böyle güçlü bir sendikal yapı doğarsa, burjuvazinin yalnızca işkolu çapında değil, ülke çapında tüm tezgahları bozulur.

Bu nedenle burjuvazi, özellikle metal işkolunda sendikal rekabet, hatta çatışma körüklemeye çalışıyor. Bu olaya da, aynı nedenle sendikalar arası çatışma süsü vermek istiyor. Ayrıca, ileri teknoloji yüzünden yaptığı tensikatlarda, sendikal rekabeti, ileri işçileri ayıklamada bahane olarak kullanıyor. Ve tüm bu tezgahları kurarken, Türk Metal içindeki bazı gericilerden de doğrudan yararlanıyor. Ancak bu, Türk Metal'i örgüt olarak karşıya almayı değil, tam tersine, içine girip artık onu ele almayı gerektiriyor.

Nitekim, Otomobil-İş sendikasının, bu yönde hem kongre, hem temsilciler kurulu kararı vardır. Ancak bu sendikanın bazı yöneticileri, körüklenen sendikal rekabet havasından yararlanarak, çeşitli biçimlerde bu kararın yaşama geçmesini engelliyorlar. Şimdi de referandum önerisi ortaya atıldı. Otomobil-İş sendikası üyeleri için en yüksek referandum, sendikanın kongre kararıdır ve o da birlik doğrultusundadır. Demek ki taban referandumunu yapmıştır.

Acil gereklilik: Militan sendikal birlik

Otomobil-İş sendikası tabanı birlik ve militanlıktan yanadır. Oysa, üst yöneticilerden bazıları, son sıralarda ayrı bir konfederasyon görüşünü yine savunmaya başladılar. Sözde birlik yanlısı bazıları ise, bir yandan, gerçekte birliği yaşama geçirmeye yanaşmıyorlar ve sendikayı işveren karşısında köşeye sıkıştırıyorlar. Öte yandan, bu sıkışmışlığı bahane göstererek, aman şöyle olur, böyle olur diye, tensikatlara ve faşist tezgahlara karşı militan savaşımın önünü kesiyorlar. Bununla da kalmayıp, militan savaşım isteyenleri sendikadan tasfiye etmeye kalkışıyorlar.

Şu sıralarda, sendikal birlik ve militanlık, her zamankinden daha büyük önem taşımaktadır. Prestcold'dan 20, Auer'den 50 işçi tensikata uğradı. Netaş, Nursan, Man da aynı durumdadır. Ayrıca burjuvazi, işçi hareketinin yükselişini engelleyemiyor. Ordu eliyle bir müdahelede bulunma olanağından da yoksun olduğu için, piyasaya, Nursan'daki, Man'daki gibi, profesyonel sivil faşist çeteler sürecektir ve polis de bunlara karşı birşey yapacak değildir.

Tensikatlara ve bu tür saldırılara karşı savaşacak olan işçinin kendisidir. Bu ise, işsizleri, sendikasızları da içeren, en geniş sendikal birlik ve militan hazırlık gerektirmektedir. Önemli olan, yaşamın gereklerini yerine getirebilmektir. Sendikal örgütlenmeyi, bu doğrultuda biçimlendirecek olan da yine işçiden başkası değildir.

1 Mayıs'ta, Türk-İş'te birleşip, 1 Mayıs alanında devleşelim. Tensikatlara ve Koç'ların saldırılarına, birliği ve militanlığı daha da yükselterek yanıt verelim.

Cemile Çakmak

Devrimci güçler arasında dayanışma gelişiyor

İşçi sınıfı Kürt halkının yanındadır

Kürt halkının özgürlük mücadelesi gelişiyor ve işçi sınıfından aktif destek görüyor. 11 Mart toplu eylemi bunun bir örneği oldu.

Bugün, 21 Mart. Bu günü Kürt halkı özgürlük bayramı olarak kutluyor, özgürlüğe susamış kardeş Kürt halkının bayramı kutlu olsun.

12 Eylül faşizminin azgın baskıları Kürt halkının mücadelesini durduramadı. Diyarbakır cezaevinde her türlü baskı ve işkenceye maruz kalan Kürt devrimcilerinin sesi susturulamadı. Kürt halkının Türkiye burjuvazisine karşı mücadelesi gelişiyor ve Kürt Türk tüm işçi sınıfından aktif destek görüyor.

11 Mart'taki toplu eylem bunun da bir örneği oldu. Türkiye işçi sınıfı eyleminde sınır dinlemedi. Yürüyüşler, mitingler yapıldı, birçok işyerinden slogan sesleri yükseldi. Batman petrol tesisleri de gür sesiyle bu militan koroya katıldı. Eylem sırasında burjuva yasaları parça parça edildi. Türkiye çapında Türk-Kürt işçi sınıfımız tek bir yumruk gibi burjuvazinin kafasına indi.

Hem Kürt halkının özgürlük bayramı, hem de Türkiye işçi sınıfıyla Kürt halkı arasında gelişip güçlenen savaş arkadaşlığı dolayısıyla, Kürt sorunu konusunda programımızda belirtilenleri tekrarlamak istiyoruz. Programımızda şöyle deniyor:

"Ulusal baskıların, ezilen ulusların varlığı, emek sermaye çelişkisini bulandırır, gözlerden saklamasını kolaylaştırır, halklar arasına düşmanlık sokar. Ulusal sorunun demokratik yoldan çözümü uluslar arasındaki düşmanlıkları ortadan kaldırmak için tek yoldur. Ulusların kendi yazgılarını belirleme haklarına saygı, toplumun demokratikleşmesi için zorunludur.

"Komünistler, her türlü ulusal eşitsizliğin, ulusal baskının, ayrımcılığın düşmanıdırlar. Ezen ulus şovenizmine karşı, ezen ulus proletaryasının enternasyonalist eğitimini vazgeçilmez bir görev sayarlar. Her türlü ezilen ulus dar görüşlülüğüne de karşı çıkarlar.

"Komünistler ulusal sorunda, yaşanan anda varolmayan sorunları yapay olarak zorlamaz, tarihsel gelişmenin önlerine koyduğu sorunları proletaryanın çıkarları doğrultusunda çözmek için savaşırlar.

"Bugün Türkiye'de ulusal sorun Kürt sorunudur. Türkiye devleti sınırları içinde, Kürt ulusu ezilen ulustur. Türkiye Kürdistan'ı Türkiye'nin iç sömürgesidir.

"Ulusal sorunda komünistlerin ilkesi 'ulusların yazgılarını kendilerinin belirlemesi' hakkıdır. Bu hakkın özü *ayrılma*, ayrı devlet kurma hakkıdır. TKP, Kürt ulusunun ayrılma hakkını kayıtsız koşulsuz benimsemiştir.

"Ulusların kendi yazgılarını özgürce belirleme hakkını savunmak, ayrılmayı savunma anlamına gelmez. Ayrılma hakkının öteki yüzü birleşme özgürlüğüdür. Pratikte ayrı devlet kurulmasını destekleme, işçi sınıfının genel çıkarları çerçevesinde belirlenir. Komünistler genel olarak ulusların küçük ulusal devletlere parçalanmasını değil, onların kardeşçe, her türlü ulusal baskıdan kurtulmuş olarak gönüllü birliğinin sağlanmasını isterler.

"Komünistler, Kürt sorununda ayrılmayı değil özgür birleşmeyi istiyorlar. Ayrılma özgürlüğünün olmadığı yerde birleşme özgürlüğünün sözedilemeyeceğini biliyorlar.

"Kürt komünistlerinin görevi, Kürt ulusunun, öteki uluslarla birleşme özgürlüğünü ve tüm ülkeler işçilerinin birliğini savunarak, ezilen ulus dar görüşlülüğüne ve ulusçuluğa karşı savaşmaktır. Bunlar, proletarya enternasyonalizminin yüklediği görevlerdir.

"Ayrılma hakkı da, birleşme özgürlüğü de ancak tam demokratik bir ortamda yaşama geçirilebilir. Türkiye'de finans kapital erki yıkılmadan Kürt halkı kendi yazgısını özgürce çizemez.

"Kürt sorunu Türkiye devriminde kilit bir sorundur. Düşman ortaktır. Tek seçenek, tek bir devrim hareketinde güçleri birleştirmektir. *(TKP programı*, sayfa 48-49)

Gerçekten de öyledir. Kürt ulusunun özgürlüğü için de:

Tek yol devrim

Rıza Canver

1 Mayıs'ta gelenek ve gelecek bizimledir.

Türk-İş'te birleş, 1 Mayıs alanında d vl ş!

1988 1 Mayıs'ında Türkiye işçi sınıfı, burjuvazinin ve yardakçılarının yapmak istediği pislikleri etkisiz kılmak, devrimci geleneği capcanlı ortaya çıkararak kalıcılaştırmak ve güzel geleceğimizi kurmak amacını taşıyor. Bu kez, hiçbir aldatmacaya düşmeden, "1 Mayıs 1 Mayıs alanında kutlanacak" belgisine sıkı sıkı sarılarak, engelleri kırarak, yalpalamaları yerine oturtarak amacına ulaşacaktır.

Ozan Öncü

Türkiye'de 1 Mayıs ilk kez 1976 da açık ve yığınsal olarak kutlandı. Yasal sınırları hiçe sayarak yüzbinlerin Taksim alanına akmasının öncesinde işçi sınıfının savaşımı hızla yükseliyordu. Bunun karşısında burjuvazinin yasal sınırlamaları işlemez duruma girdi. Bu da çok açık gösteriyor ki devrim hareketinin gücü oranında, işçi sınıfı burjuvaziye vura vura, en küçük ödün bile vermeden savaşımının sınırlarını genişletebilir.

1976 1 Mayıs'ıyla birlikte devrim güçlerinin savaşımı daha da hızlı bir tırmanışa geçti. Profilo barikat savaşları, şanlı DGM direnişleri gündeme geldi. 1977 1 Mayısı'nın çok daha yığınsal ve militan olacağı, halkın daha geniş kesimini kucaklayacağı belliydi. Fabrikalarda sendikalarda, yığın örgütlerinde, hatta köylerde yürüyen yoğun hazırlık bunun somut göstergesiydi.

Burjuvazinin huzursuzluğu da gözükmüyor değildi. Tüm burjuva yayın organları, 1 Mayıs'tan endişe duyduklarını dile getirmeye başladılar. Katılımı düşürmek için her yolu denerken, bir provakasyonun ip-uçlarını da sergilemiş oldular. Nitekim, 1 Mayıs 1977'de 40 kişi katledildi. Burjuvazinin bu provakasyonunu boşa çıkaracak önlemlerin alınmamış olması, en hafifinden büyük bir acemilikti. Bu şimdi daha iyi görülüyor.

1 Mayıs saldırısı, yükselen devrimci psikolojiyi geriletemediği gibi MC hükümetine karşı öfkeyi daha da artırdı. Yığın hareketi ilerlemeye hazırdı. Devrim güçleri açısından yapılması gereken, gündemde olan grevleri, grevlerle dayanışmayı ve tüm eylemleri 1 Mayıs kırımına karşı duyulan öfkeyle yoğurup yığınsal savaşımı yükseltmekti. Ne var ki, TKP yönetimi, gerici faşist güçlere karşı savaş adı altında, yığın savaşımı yerine CHP'nin kuyruğuna sarıldı. Seçimlerde, faşizmi geriletmek adına, CHP'ye destek vermenin de ötesinde, düpedüz kuyrukçuluk yapıldı.

1978 1 Mayıs'ına, CHP'li milletvekillerinin eşliğinde ve alanın her yanını saran polisin, askerin güvenliğinde girildi. Ve onların korumacılığında, "TKP'ye özgürlük" flamaları açıldı. Bilinç bulandırıldı, devrimci coşku yere çalındı.

TKP oportünistlerinin bu özgürlük çığlıklarına Lenin'in yanıtı şuydu: "Dünya işçi sınıfı sosyalist bir partiye sahip olma hakkının tanınması için değil, iktidar için, toplumun yeni bir temelde örgütlenmesi için savaşıyor. (Lenin *Toplu Yapıtlar*, İng.basım, c.18, s.414)

Oportünizmin, savaşımı sınırlı hedeflere yöneltmesi devrim hareketini geriletti. 1979 1 Mayıs'ına doğru devrim hareketi güçten düşmeye, güçler dengesi değişmeye başladı. TKP yönetimi de, CHP'ye ödün üstüne ödün vererek reformizm batağına iyice batmaya başladı. 1979 1 Mayıs'ını geri bir adıma dönüştürdü.

1 Mayıs 1979 İstanbul'da kutlanabilirdi. 1 Mayıs'ın İstanbul'da kutlanması, devrim hareketine yeni bir çoşku, yeni bir atılım getirebilirdi. Ama sosyal demokrasi ve oportünizm ikilisi buna engel oldu ve 1 Mayıs İzmir'e çekildi.

1979 1 Mayıs'ı sendikal siyasetin iflasını sergiledi. Türkiye'de birikmiş olan patlayıcı maddeyi sendikalar eliyle kanalize etmenin olanaksızlığını gösterdi. Devrimci durum iktidar sorununu dayatıyordu. Ama parti sendikaların ağzına bakar duruma gelmiş, partiyle sendikaların arasındaki sınır tamamen kaybolmuştu.

1979 1 Mayıs'ından sonra işçi sınıfının üzerine bir kabus gibi çöken opotünizm İzmir ayaklanması, Çorum, Fatsa, Tarsus çatışmalarıyla atıldı. Bu ayaklanma ve çatışmalar tüm ülkedeki potansiyeli patlatıp, devrim hareketinin önünü açabilirdi, ya da tekil yükselişler ve patlamalar olarak kalır ve gerileme sürerdi.

Bu koşullarda, parti içinde açık kavga patlak verdi. 1980 1 Mayıs'ı yaklaşırken TKP 1. Leninciler konferansı toplandı ve "1 Mayıs İstanbul'da kutlanmalıdır" belgisini yükseltti. Yürükoğlu yoldaşımız söyle yazdı:

"Bugün Türkiye'de sınıf savaşı öyle bir noktaya geldi ki nasıl geçerse geçsin, 1 Mayıs 1980 toplumsal yaşamda çok önemli bir dönemeç olacaktır. Geçmiş 1 Mayıslarla kıyaslanmayacak bir etkisi olacaktır. Ekonomik çöküntü tarihin görmediği bir düzeye çıktı. Devrimci durum, yığın hareketliliği dahil iyice olgunlaştı. Zorbalık iyice halkın üstüne çöktü. 1 Mayıs 1980'de işçi sınıfımız birleşik gücünü düşmana gösterebilirse devrim savaşımı büyük bir canlılık kazanacak, büyük bir atılım yapacak, pek çok zulüm tedbirini yırtıp atacaktır. Gösteremez de 1 Mayıs burjuvazinin taktik bir utkusuyla kapanırsa, gerici cephenin cesareti ve dolayısıyla faşist uygulamalar artacak, işçi sınıfında ve emekçilerde moral yorgunluk ve geçici de olsa bir durulma ortaya çıkacaktır.

"Ülkenin nesnel ortamı böyledir, 1 Mayıs'da geri çekiliş taktiğine uygun değildir. Bu durumda ne yapılmalıdır?

"Türkiye işçi sınıfı hareketinin ve genel olarak devrim savaşımının bugün içinde bulunduğu ortamı dikkate alarak, komünistlerin önerisi

1 Mayıs'ın merkezi olarak istanbul'da kutlanmasıdır.

"Biz kendi gücümüzle 1 Mayıs'ı İstanbul'da 1 Mayıs alanında kutladık. Bu kazanımı geri vermemeliyiz. Sıkıyönetimin baskısını geri püskürtmeliyiz. İstanbul'da 1 Mayıs alanında sıkıyönetimi, zorbalığı kıracak yığınsal bir gösteriyle dikilmeliyiz. İşçi sınıfımız bunu gerçekleştirebilirse, ki o gücü vardır, Türkiye'de işler bambaşka bir yönde gelişecek, devrim ufukta bir hedef olmaktan çıkabilecektir". (*İşçinin Sesi*, sayı 126, 7 Nisan 1980)

TKP'nin opotünist yönetimi de, 1980 1 Mayıs'ının bir dönüm noktası olabileceğini, ileri atılarak devrim hareketini sürükleyip götürebileceğini görüyordu. 1977 1 Mayıs'ında Taksim meydanı adını değiştirerek, "bu alan 1 Mayıs alanıdır" diyen işçilerin bilincini bulandırmak, savaşımını reformist kanala yöneltmek için demagojik militanlıklara girişti. "Bütün Türkiye 1 Mayıs alanıdır" belgisi altında ve işçi yatağı İstanbul'u ikinci kez terkederek, bu kez Mersin'e çekildi. Zaten birinci ödün, İzmir'e çekilme, 1 Mayıs'ı doğal olarak başka yere de itecekti. Mersin'de Türk bayrakları ve İstiklal Marşı arasında yüründü.

TKP'nin gerçek sahibi *İşçinin Sesi*'nin doğru siyasal tutumu işçi sınıfı hareketini oportünistlerin elinden kurtarmaya yetmedi. Bu doğru tutum güçlü bir örgütsel yapıya ulaşamadan da karşı-devrim başa gelip oturdu.

1 Mayıs'ın kutlanması devrimci durumun bağrında doğdu. Tüm öteki kazanılan hakların olduğu gibi, bu hakkın da kalıcı olabilmesi için, burjuva düzenin yerle bir edilmesi gerekiyordu. Sosyal demokrasi ve oportünizm devrimci durumun devrime büyümesine en önemli iki engeldi. İşçi sınıfının eline geçirmiş olduğu bu tarihsel fırsat, bu iki düşman güç tarafından boğuldu.

12 Eylül faşizmi başa gelince, ilk başta politik istikrarı sağlamak için yüklendi. Tüm işçi örgütlenmelerini dağıttı, binlerce öncü işçiyi hapislere doldurdu. Belli bir istikrar sağladı, ama bu uzun sürmedi. Türkiye finans kapitalinin emperyalistleşme isteğine, bu azgınca sömürü de yeterli gelmedi. Faşizm, köklü bir ekonomik iyileşme sağlayamadan, kendine güçlü bir taban edinemeden, toplumun basıncıyla, üç yıl gibi kısa bir zaman içinde çözülme sürecine girdi. Bu çözülme anayasayla belirginlik kazandı, seçimlerle hızlandı. Bir süre sonra da artık faşizmin esamesi bile okunmamaya başlandı.

Faşizm süresince ve ondan sonraki ara dönemde burjuvazi işçi sınıfının tüm değerlerine saldırdı. Onları unutturmak istedi. Unutturamadıklarını sulandırmaya, boşaltmaya çalıştı. Eski anayasada 1 Mayıs'a bahar bayramı diyen burjuvazi, yeni anayasaya bahar bayramını da koymadı. Burjuvazi tabii ki böyle yapacaktır. Lenin'in dediği gibi, bu deneyimleri canlı tutmak, geniş yığınlara kavratmak proletaryanın partisinin görevidir. Ve partimiz de bu deneyimleri diri tutmaya, yığınlara daha bilinçli kavratmaya çalıştı.

1986'ya kadar geçen sürede, işçi sınıfı 1 Mayıs'ı kendi içinde illegal olarak kutlamayı sürdürürken, geniş yığınlar tarafından kutlanmasının da tabanını yarattı. 1987 yılında grevler, yürüyüşler, mitingler, yemek boykotları, açlık grevleri çiçek gibi açmaya başladı. İşçi sınıfının edindiği deneyimler, onun, sendikal birliğine gözü gibi sarılmasını, kararlılığını ve devrime inancını kat kat artırmasını, güç toplamasını sağladı.

İşçi sınıfının öne atılması, savaşımı boy boy yükseltmesi, onun sınıf değerlerinin yeniden ve daha güçlü bir biçimde ortaya çıkmasını getirdi. Bununla bağlı olarak, başta SHP olmak üzere, eski DİSK'in sosyal demokrat yöneticileri, tüm burjuva ve küçük burjuva sosyalistleri bu değerlerin içini boşaltıp, yükselen potansiyeli harcama çabasıyla ortalığa döküldüler. Bu arada, neredeyse Demirel bile 1 Mayıs'a sahip çıkar oldu. Ama militanlaşan savaşım içinde bunların niyetleri çabucak açığa çıktı.

İşçi sınıfına yeni tuzaklar hazırlamak için şimdi, türedi partiler, böyle barikatlar kurma planı içindeler. Bunların başında TKP oportünist yönetiminin evrimiyle doğan çağdaş sosyal demokrat TBKP bulunmaktadır. Bir de kurulmuş ve kurulacağı söylenen legal sosyalist parti zinciri vardır. Öteki küçük burjuva sosyalistleri de bunlarla SHP arasında yalpalayıp durmaktadır.

Burjuvazi 1980 öncesinin korkusu içine doğru hızla gitmektedir. Bu korkuyla, faşizm döneminde bile sağlayamadığı emperyalistleşmeyi Yunanistan, Bulgaristan kapısını şimdilik uzlaşmayla bağlayan burjuvazi, dikkat edilirse İran, Irak kapılarını zorlamaya başladı. Kürdistan'dan jandarma kuvvetlerini çekti, oraya karakuvvetlerini yığdı. "Aktif tarafsızlık" adı altında açıkça saldırı hazırlığı yapıyor. Kürt halkı üzerindeki baskıları olanca şiddetiyle sürdürürken, bir yandan da Kürt halkını liberal yollardan avutma manevraları yapıyor.

1988 1 Mayıs'ında Türkiye işçi sınıfı, burjuvazinin ve yardakçılarının yapmak istediği pislikleri etkisiz kılmak, devrimci geleneği capcanlı ortaya çıkararak kalıcılaştırmak ve güzel geleceğimizi kurmak amacını taşıyor. Bu kez hiçbir aldatmacaya düşmeden, "1 Mayıs 1 Mayıs alanında kutlanacak" belgisine sıkı sıkı sarılarak engelleri kırarak, yalpalamaları yerine oturtarak amacına ulaşacaktır.

Gelenek ve gelecek bizimledir
Yaşasın 1 Mayıs!
Yaşasın işçi sınıfının birliği

Yemek boykotu, açlık grevi türü eylemlerin yaygınlığı, devrimci özveri duygusunun gücünü gösteriyor.

Devrimci savaşım devrimci "zv ri üstünde yükseliyor

Eğer işçi sınıfı özveri yapmaya hazırsa,.. sorun çözülür... İşçi sınıfının kararlılığı, 'teslim olmaktansa ölmek' parolasına inatla uyması, yalnızca tarihsel bir etken değil, belirleyici, kazandırıcı bir etkendir.

1987 yılında çok sayıda yasadışı yürüyüş, miting, toplu iş bırakma, dayanışma ve hak arama eylemi yapıldı. Ama en yaygın eylem biçimleri yemek boykotu, açlık grevi, ölüm orucu, işverenin mal ya da para olarak verdiği bazı "yardım"ları reddetme, vb. oldu. Bu durum 1988'de de sürdü. Hele ki son 11 Mart eylemiyle birlikte, yemek boykotunun yapılmadığı fabrika hemen hemen kalmadı denebilir.

Genelde, yemek boykotu vb. dendiğinde, akla çok da militan bir eylem biçimi gelmez. Ama gerek bir süredir yapılan yemek boykotu türü eylemler, gerekse 11 Mart'ta yapılan toplu yemek boykotu, son derece militan ve giderek de militanlaşan, kabına, kalıbına sığmaz bir öz taşımaktadır.

Bunların bir anlamına, geçen sayımızda Elif Toprak yoldaşımız değinmişti. Bunlar başka ne anlama geliyor?

Bir düşünelim: Cep harçlığı niteliğinde bir aylık ücretle geçinmek zorunda kalan, dolayısıyla düpedüz "açlık" içinde yaşayan bir sınıf, bir de açlık grevi yapıyor, kendisine verilen ek bir parayı işverene geri iade ediyor. Toplu sözleşmelerde yüzde 50'lik zam alındı mı, "bu zammı kabul etmektense aç kalırım daha iyi" diye başkaldırıyor. Yemek boykotuna gidip, yemeğini yemeyerek açlığına bir öğün açlık daha katıyor. Bunlar küçümsenmeyecek özverilerdir.

Gerçekte işçi sınıfımızda, bir süredir, güçlü bir özveri eğilimi belirginleşmiştir. Tekil olayları ele alacak olursak, rahatlıkla görürüz ki, bazen çarpık biçimlerde, ama, halk arasında da aynı eğilim belirmektedir.

Bu, yığın psikolojisinin nereye doğru yöneldiğini çok güzel gösteriyor. Burjuvaziye ve onun düzenine karşı, her türlü özveriyi, gerekirse ölümü göze alarak patlamaya hazırlanan, yaygın bir öfke söz konusudur. İşçi sınıfı yolu açıp, temizledikçe öfkeli yığınlar onun arkasına dizilmekte, onun açtığı yoldan ilerlemektedir. Yemek boykotu türü eylemlerin kabını aşan militanlığı da buradan gelmektedir. Bu eylemler, reformist istemlerin değil, düzene karşı, devrimci bir özverinin göstergesidir.

Devrimci durum, ulus çapında bunalım, devrim ilişkisine değinirken, Lenin şöyle diyor:

"...Bir devrimin olması için,... işçilerin (ya da en azından sınıf bilinçli, düşünen ve politik olarak aktif işçilerin) çoğunluğunun, devrimin gerekliliğini tam olarak kavramaları ve onun için ölmeye hazır olmaları... gereklidir." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.31, s.85)

İşte burada sözü edilen özverinin ipuçlarını, Türkiye'de bugünden görüyoruz. Henüz devrimci durum gelmeden işçi sınıfı, böyle bir özveriyle savaşıma çıkıyorsa, devrimci durumun ne kadar yaklaştığı ve devrimci durumda bu özverinin boyutunun ne olacağı bellidir. Ve bu, zaferin şimdiden habercisidir:

"Eğer işçi sınıfı özveri yapmaya hazırsa, eğer her sinirini gerebileceğini gösterirse, sorun çözülür... İşçi sınıfının kararlılığı, 'teslim olmaktansa ölmek' parolasına inatla uyması, yalnızca tarihsel bir etken değil, belirleyici, kazardırıcı bir etkendir." (Lenin, *agy*, c.30, s.454)

İşçi sınıfımız özverisini ve kararlılığını daha şimdiden ortaya koyuyor. Bu, devrimci durumun da, burjuvazinin sonunun da yaklaştığını gösteriyor.

Mehmet Erenler

Burjuvazi kendi savurduğu ara rejim tehditlerine kendisi bile inanmıyor

Tehditleriniz vız gelir

Sınıf mücadelesi önlenemez bir güçle yükseliyor, ülke yeni ve eskisinden çok daha derin bir devrimci duruma gidiyor. Ya devrim ya faşizm ikilemi yine gündeme gelirken ordu yıpranmış, sivil faşist alternatif ise henüz hazır değildir. Bu ortamda burjuvazi zaman kazanmaya çalışıyor. Son sıralarda ortaya atılan ara rejim tehditleri, buna yönelik kof çabadır.

Türkiye burjuvazisi telaş içindedir. Yaklaşan devrimci durumun korkusunu yüreğinin derinliklerinde hissediyor. Önce ANAP Genel Başkan yardımcısının ardından başbakan Özal'ın yaptığı gibi zaman zaman bunu açık da ediyor.

Keçeciler, "ana ve yavru muhalefet akıllı olup bizimle işbirliği yapmalı, aksi halde ülkede yine ara rejim doğar, o zaman ortada ne parti, ne de parlamento kalır" dedi ve şöyle devam etti: "Dünyada hiçbir ülke sokakta yürümekle ekonomik sıkıntıları atlatamadı, çağ atlayamadı. Sokaklara insanlarımızı dökmek sadece ve sadece ara rejimi doğurur. 8,5 trilyon dış borcumuz var. Bunu ödemeyelim mi? Eğer ödemezsek, konkordato çekersek ne iktidar kalır ne de muhalefet." Böylece Keçeciler ülkenin iflasın eşiğinde olduğunu da dile getirmiş oldu.

Keçeciler'in ANAP Konya il kongresinde yaptığı bu konuşma, burjuva muhalefetin tepkilerine neden oldu. Muhalefetin tepkisi üzerine Keçeciler söylediklerinin "yanlış anlaşıldığını" söyledi, ama yaptığı "düzeltme" önceki söylediğinin aynıydı.

Keçeciler'in ardından Özal'ın konuşmaları geldi. Özal "memleketin içinde hâlâ müdahale hevesliler" olduğunu söyledi ve bu sözler de tepkilere yol açtı.

DYP gurup başkan vekili Köksal Toptar, "siyasal iktidar rejim elden gidiyor şeklinde çok tehlikeli bir yol başlattı" diyerek hükümeti uyardı. Yani, çökmeye ramak kalmış olan rejimin çökeceğini ilan etmek bizim görevimiz değil, bunu biz söylememeliydik demeye getiriyor.

Böylece bir ara rejim tartışmasıdır başladı. Necati Zincirkıran "ara rejim-kötü rejim" başlıklı yazısında, ara rejim sözünün gündeme getirilmesini işlerin "iyi gitmediğine" kanıt olarak gösteriyor ve şöyle diyor: "...Ara rejim lafları Başbakan'ın yakıştırması bile olsa, şunu gösteriyor ki, Türkiye'de işlerin iyi gitmediği artık bizzat Turgut Özal tarafından da kabul edilmektedir".

Metin Toker "askeri müdahaleler" başlıklı yazısında şöyle yazmış: "1960'ın kamuoyu gibi... Basın bunu yazıyor, gidişin hayırlı olmadığını, aklın başına toplanması gereğini belirtiyor, eleştiriler yayınlıyor, dikkatleri çekiyor. 1960'ın basını gibi".

Bekir Coşkun ise "rejimi koruyalım" başlıklı yazısında, ordunun politikaya karışmamasını salık veriyor. Ordu halkın gözünde zaten yıprandı daha da yıpratmayalım demeye getiriyor. Geçenlerde Genel Kurmay Başkanlığı'nın her hafta, Başbakan'dan sonra Çankaya'ya çıkıp Evren ile görüşmesinin anti demokratik bir görünüm verdiğini yazmıştık' diye uyarıda bulunuyor.

Yürükoğlu yoldaşımız, 14 Kasım 1987 tarihli *Milliyet* gazetesinde yayınlanan röportajında ara rejim konusunu şu sözlerle ne güzel anlatmıştı:

"Bugün ülkede durum nedir? Sınıf mücadelesi önlenemez bir güçle yükseliyor, ülke yeni ve eskisinden çok daha derin bir devrimci duruma gidiyor. Ya devrim ya faşizm ikilemi yine gündeme gelirken ordu yıpranmış, sivil faşist alternatif ise henüz hazır değildir. Bu ortamda burjuvazi zaman kazanmaya çalışıyor."

"Öte yandan işçi hareketi burjuvazinin üstüne üstüne gidiyor. Burjuvazi zamanı ancak işçi sınıfını yolundan çıkaracak aldatmalara başvurarak kazanabilir..."

Yoldaşımızın söylediklerinin üzerinden geçen zaman içinde sınıf mücadelesi burjuvaziyi iyice şaşırtan boyutlara yükseldi. Burjuvazi, bir yandan işçi sınıfını yolundan çıkarmak için hâlâ çabalarken, öte yandan yine ikide bir boş tehditler savuruyor. Burjuvazinin kendi içinde yürüttüğü ara rejim tartışması bile, bu tehditlerin boşluğunu gösteriyor.

Bu tehditlere işçi sınıfının aldırdığı bile yok. O, burjuvazinin üstüne üstüne yürüyor. Türk-İş genel eğitim sekreteri Mustafa Başoğlu'nun şu sözleri işçi sınıfının tutumunu yansıtıyor: "Bizim Türk-İş olarak ara rejimden korkumuz yoktur. İşçilerin de yoktur. Çünkü kaybedecek birşeyleri kalmamıştır".

Ara rejim tehditleri işçi sınıfına vız gelip tırıs gidiyor. Türkiye işçi sınıfı yepyeni bir rejimi kuracağı günlere doğru hızla yürüyor, burjuvazinin yüreğine korku salıyor.

Hüsam Kuzgun

Artık işçiler kazanmaya kararlıdır.

Yemek boykotu yemek boykotu değildi.

Özal bu önlemez güçten çok korktu. Türkiye'de genel grevin yapılamayacağını söylüyor ama kendi de biliyor ki; yanılıyor.

Merhaba yoldaşlar, 11 Mart günü işçi sınıfının Türkiye genelinde yaptığı yemek boykotu, yemek boykotu olmanın çok ötesinde bir eylem oldu. Son derece coşkulu ve militandı. Artık işçiler haklarını istiyor, tepkilerini gösteriyorlar kazanmaya kararlıdırlar.

Çalıştığım kuruluşta hergün 400 kişilik yemek çıkarken, o gün 300 kişilik yemek çıkmış. Buna rağmen ancak 100 kişi yemek yemiş. Bunun yüzde yirmibeşi üst düzey yöneticiler, geri kalanı ise binayı ortak olarak kullandığımız diğer kuruluştan.

Ben şantiyedeydim baş temsilcimiz eylemi şöyle anlattı: Saat yarımda yemeğe indik, tepsileri aldık, bir dilim ekmek, çatal-kaşık aldık ve yemekhanenin sağ tarafına oturduk.

İşyerindeki birçok kapsamdışı personel ve özel sözleşmeli personel de eylemimizi destekledi. Ayrıca, Batman şube başkanımız Ahmet Teymurtaş'ın gözaltına alındığını duyduk.

Özal bu önlenemez güçten çok korktu. Türkiye'de genel grevin yapılamayacağını söylüyor ama kendisi de biliyor ki yanılıyor.

Yoldaşlar, şimdilik bu kadar. TKP'mize *merhaba*, tüm yoldaşlara *merhaba!*

Y. Emre, Ankara

Bölücü dükkancı anlayışlar yığın örgütlerinde yine karşımızda

Sık sık çakışan iki çizgi üzerine

Eskinin oportünist çizgileri, sınıfın karşısına, bugün dünden daha büyük olumsuzluklarla çıkacaktır. Dün sendikalarda ve meslek örgütlerinde işçi sınıfının ekomomik-demokratik haklar mücadelesini engelleyen ekonomistler ve anarko-sendikalistler, bugün bunlarla birlikte, proleter demokrasisine ve devrime karşı da mücadele veriyorlar.

Mustafa Adıyaman

Dünden bugüne sendikalarda, meslek örgütlerinde ve diğer yığın örgütlerinde, birliği engelleyici, bunun da ötesinde, dağıtıcı öylesine yaklaşımlar yaşandı, bu yaklaşımların sorumlusu sapmalar, öylesine akıl almaz yanlışlar yaptılar ki, işçi sınıfımız ve emekçi halkımız bunların bedelini çok ağır ödedi, daha da ödüyor.

Ders çıkarılması gereken bunca olay yaşadık. Türkiye proletaryası, tarihinin en zor, en acılı ve en karanlık günlerini yaşadı. Eli kanlı burjuvazinin emekçi halkımıza reva gördüğü insanlık dışı yaşama, gerçek demokrasiden yana olan güçlerin bir bütün olarak karşı çıkması gerekiyor. Oysa, kimi siyasetler ve bazı unsurlar, bırakalım karşı çıkmayı, tam tersine, karşı çıkmak için örgütlenen yığın örgütlerini kendi siyasi çıkarları için, içinden kemirerek, yoketmeye, kemiremediklerini içinden bölmeye ya da bunların karşısına yeni örgütlenmeler koyarak dağıtmaya yöneldiler. Bu iflah olmaz anlayış, dün olduğu gibi bugün de tüm olumsuzluklarıyla sahnededir.

Kimdir bunlar, işçi sınıfının başına bela kesilen ve yığın örgütlerine hain bir bıçak gibi saplanan bu asalak unsurlar? Bunları, bu cüce yaratıkları bir bir teşhir etmek ve işçi sınıfından yalıtlamak güncel görevlerimizden biri olmalıdır.

Bu yanlış anlayışlar, kaynaklandıkları yanlış ideolojileri taşıdıkça düzelemezler. Bu durum yalnızca bizde görülmüyor. Daha ondokuzuncu yüzyıl sonlarında Avrupa'da, devrim öncesi ve devrimden kısa bir süre sonra Rusya'da, aynı durum vardı. Günümüzde de, az ve orta gelişmiş kapitalist ülkelerde anarko-sendikalizm ve ekonomizm biçiminde yaygın olarak görülüyor.

Türkiye'de 12 Mart'tan sonra, THKP-C geleneği üzerine kurulduklarını söyleyen, ama ne olduklarını kendileri de bilmeyen "örgütlerin", Dev-Yol'undan Acilciler'e kadar uzanan hemen hemen tüm kolları, "öncü savaş stratejilerini" bir yana bırakarak, en sağ "sol" örgüte taş çıkartacak pasifist bir çizgiye oturdular. Zaman zaman akıllarına gelen "devrimcilikleriyle" yaptıkları yalan yanlış eylemler de kendi gerçek yüzlerini gizlemeye yetmedi. Anarko-sendikalist olmuşlardı.

Bunlar, kendi başsız gövdelerini bir yana bırakıp, sendika ve yığın örgütlerini makyavelist yaklaşımlarla ve komplocu mantıkla ele geçirmeye, ele geçiremediklerini bölmeye yöneldiler. Ele geçirdikleri sendikalarda, meslek örgütlerinde "devrimcilik" oynamaya başladılar. Bu anarko-sendikalist anlayış, bir yanıyla legalizme, öte yanıyla da, kaçınılmaz olarak parti düşmanlığına dönüştü.

Eğer sol hareketteki sapmaları uğursuz bir madalyona benzetirsek, anarko-sendikalizm, "solculuk" madalyonun bir yüzünü, bu sapmanın anası ekonomizm de öteki yüzünü oluşturur. Ekonomistler, yakın geçmişte kendi içinden dağıtılan "Sol Birlik" örgütleri, diğer legal sol yapılar ve bunların çekim alanlarındaki TKP-B vb. ara siyasetlerdir. Bunlar, sendikaları ve meslek örgütlerini kendi arpalıkları olarak görürler. Bunlarsız yaşayamazlar. Bunun çok iyi bilincindedirler.

Anarko-sendikalistlerden farklı olarak bu örgütler, aynı zamanda demokrasi mücadelesi veriyor görünürler. Ne ki, gırtlaklarından burjuvaziye bağımlı olduklan için, yalnızca bazı burjuva demokratik taleplerle yetinirler. Ekonomistlerin, anarko-sendikalistlerden farklı diğer bir yanı da, koyu parlamentarist oluşlarıdır. Sendika ve meslek örgütlerini salt ekonomik mücadele aracı olarak gören ekonomistler, burjuvazinin verdiği ile yetinen kanaatkar hizmetkarlardır. Bu nedenle ekonomistler, burjuva parlamentosuna girerek kanaatkar politikalarını göstermek de isterler.

Burjuvaziyle her alanda uzlaşan ekonomistlerin, bulundukları mevzilerde tutunmamaları için hiçbir neden yoktur. Çünkü bunlar, burjuvazinin sendika ve yığın örgütlerindeki emniyet subaplarıdır. Sınıf mücadelesinin yükseldiği dönemlerde işleri zorlaşan ekonomistler, örgütleri bölüp parçalamada ve proleter devrimci kadroları tasfiyede önemli rol oynarlar. Geçmiş bunun canlı örnekleriyle doludur. Ekonomistlerle, anarko-sendikalistlerin birleştikleri en önemli yan da budur.

Özellikle 12 Eylül'den önce, burjuvazinin desteğini arkasına alan ve CHP'nin çatal kuyruğu haline gelen bu iki sapma ellerinden geldiğince yığınları sınıf mücadelesinin dışına çekmeye çalışmışlardır. Bunun karşılığı olarak bazı örgütlerin yönetimlerinde geçici olarak bulunmalarına göz yumulmuştur. Hele ekonomistler işi öyle noktalara getirmişlerdir ki, kendi sınıf uzlaşmacı tavırlarına karşı çıkan unsurları patronlarla anlaşarak işten attırmışlar, birçoğunu da polise ihbar etmekten çekinmemişlerdir.

Sağ oportünizmin "sol" adına yaptığı bu ahlaksızlıklar, çok geçmeden onun yaramaz çocuğu "sol" oportünistlerce de uygulanır duruma gelmiştir. Sonuçta, bu iki çizgi öylesine üst üste çakışmıştır ki, sendika ve derneklerde bunları birbirinden ayırmak, ancak ve ancak onlara bağlı militanları yakından tanımakla mümkün olabilmiştir. Zaman zaman birbirleriyle de kapışan bu çizgiler, sınıfsal yapıları gereği, kariyer savaşı girdabında alt-üst olup durdular. Bu tutumlarıyla yığınların sola olan güvenini de sarsan bu unsurlar, yığınları örgütsüzlüğe doğru ittiler. Böylece 12 Eylül faşizmine yolu döşediler.

Herkes gibi, bu örgütler de 12 Eylül faşizminden darbe yediler. Ama hiçbir ders çıkarmadılar. Yanlış yapmaya yemin etmişçesine, faşizm çözüldükten sonra kaldıkları yerden tekrar başladılar.

Değişen duruma uygun olarak bu kez burjuvazi, bu çizgilere yeni değerler biçiyor. İşçi sınıfından gelecek olan devrimci saldırıyı, SHP ve DSP gibi uyuz sosyal demokrat partilerle göğüsleyemeyeceğini biliyor. Yani, işçi sınıfının zehirli sosyal demokrat oltaya takılmayacağını görüyor. Bunun için devreye, bu çizgilerin öncülüğünde kuracağı legal partileri sokuyor. Aklı sıra, bu uyduruk zırhla, işçi sınıfının devrimci darbelerinden korunabileceğini sanıyor.

Görüldüğü gibi, eskinin oportünist çizgileri sınıfın karşısına, bugün dünden daha büyük olumsuzluklarla çıkacaktır. Dün, sendikalarda ve meslek örgütlerinde işçi sınıfının ekonomik-demokratik haklar mücadelesini engelleyen ekonomistler ve anarko-sendikalistler, bugün bunlarla birlikte, proleter demokrasisine ve devrime karşı da mücadele veriyorlar.

Kabul etmek zorundayız ki, bu iki hastalık, gerek yurt içinde ve gerekse yurt dışında Türkiyeli işçiler arasında etkinliğini sürdürüyor. Devrimci proletarya, sınıf mücadelesine olumsuzluk taşıyan bu iki sapmayı etkisiz hale getirmedikçe, devrim yolunda sağlıklı ilerleyemez.

Komünistler olarak, sapmalara karşı savaşı sürekli gündemde tutmalıyız. Hem ekonomistlerin, uzlaşmacı, sağ politikasına ve hem de, bunlara tepki olarak ortaya çıkan slogancı "sol" politikalara karşı, devrimci politikamızı hakim kılmalıyız. Şu gerçeği aklımızdan bir an olsun çıkarmamalıyız: Bunlar dün olduğu gibi bugün de, hatta bugün dünden daha fazla burjuvazinin çayırında otluyorlar. Devrim güneşi ufukta görünene kadar da otlamaya devam edecekler.

Biz komünistler, devrim bayrağını her türden düşmana vura vura yükseklere çekmeliyiz. Partimizi, sınıfımızın en derinliklerine gömerek, yığınların, en uç birimlerine ulaşmalıyız. Yığınları devrim cephesine kazanmalıyız.

Bunu gerçekleştirirken hiçbir güç bizi durduramaz. Çünkü biz doğru devrimci bir ideolojiye ve savaşta en önde dövüşen önder kadrolara sahibiz. Dostlarımız ve düşmanlarımız bilmelidirler ki, devrimci işçilerin öncü örgütü Türkiye Komünist Partisi, bağlaşıklarıyla birlikte, grevleri genel greve, genel grevleri ayaklanmaya, ayaklanmayı da devrime dönüştürecektir. Ve grev-genel grev-ayaklanma-devrim belgimiz, kulaktan kulağa, silahtan silaha yayılacaktır...

İnsanlar arasında iyi ilişkiler de devrim sorunudur.

Ayaklar havada yürünmez

İnsanlar arasında iyi ilişkilerden dem vurup da komünist olmamak, sosyal demokrasinin mavallarına yalancı şahitlik etmek, insanlığın mutluluğunu ertelemek demektir.

Bugün sendikal harekette, hem de solcu bazı çevrelere göre, sözde insanların kendi aralarında iyi ilişkiler kurmaları iyi bir topluma gidişin başlıca yoluymuş. İnsanların mutlu olduğu bir topluma ulaşmanın yolu birbirleriyle olan dostluklarının iyi olmasından, birbirlerine saygılı olmalarından, iyi niyet beslemelerinden geçiyormuş. Devrim olacaksa, o da ancak insanlar arasında iyi ilişkiler kurulursa olabilirmiş. Yani bu çevreler, önce insanlar arasında iyi ilişkiler sağlayalım, sonra ne yapacaksak yapalım diyorlar.

O zaman şunu sormak gerekiyor. Bugün insanlar arasında neden iyi ilişkiler yok? Kimse kötülük yapmak için ve kötü insan olarak doğmuyor. İnsanın insanı sömürdüğü bu kapitalist düzende, insanlar arasında iyi ilişkiler beslemek olanaklı değildir. Kapitalist düzen insanlara, en yakınının bile çıkarlarını çiğnemeyi, sürekli kazık atmayı vb. öğretiyor. Bencilliğin önde olduğu bir sistemde insanların iyi ilişkiler kurmalarını, dolayısıyla gerçekten mutlu olmalarını beklemek hayaldir. İnsanlar arasında iyi ilişkiler kurulmasını, devrimin, devrimci savaşımın koşulu olarak koymak ise hem devrimi, hem de insanların mutluluğunu rafa kaldırmak anlamına geliyor.

Ancak bu düzen yıkılıp yeni bir düzen kurulunca mutlu bir toplum yaratılabilir. Beklenen iyi ilişkiler ancak sınıfsız toplum komünizmde kurulabilir. insanlar ancak komünizmde mutluluğu bulacaktır. Aslında sınıfsal hareket de, parti de, devrim de bu amaca varmak için birer araçtır.

İnsanlar arasında iyi ilişkiler kurulsun isteyenlerin, bu amaç için savaşım diyenlerin komünist olmaları gereklidir. Zaten bugünkü sistem çerçevesinde olabilecek en iyi insan ilişkileri de, komünistler arasındaki yoldaşlık ilişkileridir.

İnsanlar arasında iyi ilişkilerden dem vurup da komünist olmamak, sosyal demokrasinin mavallarına yalancı şahitlik etmek, insanlığın mutluluğunu ertelemek demektir.

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl: 14, Sayı: 351, 6 Nisan 1988

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

Türkiye Ortadoğu'ya askeri müdahalede bulunursa

İşçi sınıfımız emp ryalist savaş iç savaşa dönüştürecektir

Türkiye burjuvazisi başka halkları sömürmek, emperyalistleşmek için gerekirse savaşa da girme hesapları içindedir. Ancak, tablonun her zaman gazete manşetlerinde yer almayan, ama çok önemli bir ögesi var: İşçi sınıfı.İşçi sınıfı, demokrasi savaşımının liderliğini pekiştirerek, kentlerde ve kırlarda kavga sesleri getirerek, grevli, gösterili, meydanlara ve sokaklara taşan eylemlerle sınıf savaşımını yükseltiyor. İşçi sınıfımız, Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin tayin etme hakkını ikircimsiz savunan tek sınıftır. Tek gerçek demokrattır. O, Kürt halkının yanındadır. Türkiye burjuvazisinin, Ortadoğu'da savaş odağı olmaya yönelik tertiplerini, içeride savaşı daha da yükselterek yanıtlayacaktır.

Mercan Köklü

Bundan iki yıl önce, Türkiye'nin ilişkilerini konu alan bir Çek-Al'da, Türkiye'nin emperyalistleşme çıkmazında olduğunu, bu çıkmazın dış ilişkileri kördüğüme soktuğunu anlatmış ve şu görüşleri sıralamıştık:

"Türkiye genel olarak kârlı pazarlar ve kârlı yatırım alanları arıyor. Bunun için elini ve gözünü dünyanın dört bir yanında dolaştırıyor. ABD'nin tekstil pazarına, AET'ye girmek için pazarlıklar yapıyor, işine gelen her yerde yatırımlar yapıyor. Ancak *Ortadoğu* ve Kuzey Afrika, Türkiye'nin iştahı açısından özel bir yer tutuyor.

"(...)

"... Bugün Türkiye'nin dış ilişkiler kördüğümünün göbeğinde Ortadoğu ve Kuzey Afrika yatmaktadır. Bütün pazarlıklar, bütün rekabetler, *ana olarak* bu bölgede Türkiye'nin rolü ne olacak konusu çevresinde dönmektedir.

"(...)

"Türkiye Batı ile ilişkilerini bozmadan, aynı zamanda bazı konularda Batı'ya boyun eğmeden ve Ortadoğu'da Batı'nın jandarması gibi gözükmeden Ortadoğu'ya açılmak istiyor. Bu yolun emperyalist sistemin genel çıkarı açısından da en iyi yol olduğunu düşünüyor.

"(...)

"Kısaçası, Türkiye Batı aleminin bir üyesi olarak, Batı'dan istediği desteği alarak, ama Batı'nın jandarması gibi görünmeden Ortadoğu'ya ve Kuzey Afrika'ya açılıp emperyalistleşme stratejisi güdüyor." (*İşçinin Sesi*, Sayı: 306, 19 Mayıs 1986)

Dünya ve Türkiye'de son iki yılın gelişmeleri, bu stratejiyi izleyen Türkiye'nin emperyalistleşme çıkmazının iyice derinleştiğini, buna bağlı olarak, dış ilişkiler kördüğümünün daha da çetrefilleştiğini gösteriyor.

Türkiye'nin dış ilişkilerini etkileyen bazı önemli gelişmeler

Son yılların, Türkiye'nin dış ilişkilerine etki yapabilecek bir gelişmesi, ABD ile Sovyetler Birliği arasında, dünya çapında bir uzlaşma ve işbirliği anlaşmasının imzalanması oldu.

Buna göre, iki devlet, dünya siyasetinin "sıcak nokta"larında yangınların söndürülmesi için açıkça işbirliği yapacaklar. Bu, Türkiye gibi zayıf halka ülkelerin, iki büyük devlet arasındaki çatışmadan yararlanarak, kendi manevra alanlarını genişletmeye ve kendilerine pay koparmaya yönelik çabalarını, ister istemez sınırlayabilecek. "Büyüklerin" müdahale etmesine daha fazla olanak tanıyacak.

Anlaşmanın ikinci önemli yanı, ABD ve SSCB'nin orta menzilli nükleer füzelerini rampalardan sökmesi ve kaldırmasıydı. Bu, ABD açısından, kısa menzilli taktik nükleer füzelerin önemini artırdı. ABD, şimdi, "nükleer modernizasyon" adını verdiği bir plan gereğince, Batı Avrupa'ya ve Türkiye'ye, Sovyetler'e yönelik kısa menzilli füze yerleştirmeyi öneriyor.

Ancak, NATO'nun Avrupa kanadındaki öteki üyeler bunu kabullenmek istemiyorlar. Kendi emperyalistleşme stratejisi konvansiyonel silah gücünü artırmaya dayanan Türkiye de, "yeni nükleer sorumluluk almayacağını" belirterek plana karşı çıkıyor.

Mart ayı içinde yapılan NATO toplantısında bu planın "şimdilik" ertelendiği görüldü. Ancak, önümüzdeki yıllar, ABD'nin bu yoldaki baskısının şiddetleneceği, Türkiye'nin çeşitli açmazlarla karşı karşıya kalacağı yıllardır.

Bir diğer önemli gelişme de Sovyetler Birliği'ne ilişkindir. Sovyetler Birliği'nde Gorbaçof yönetiminin uygulamaları, ülke içinde huzursuzluğu artırırken, birliği oluşturan çeşitli cumhuriyetlerde, ulusal sorunun büyük kargaşalıklarla patlamasını hızlandırdı. Kafkasya ve Sovyet Orta Asya'sında, ciddi sorunların varlığı ortaya çıktı.

Gözünü "dış Türkler" konusundan hiçbir zaman ayırmamış, Ermeni konusuna her zaman özel dikkat vermiş olan Türkiye burjuvazisi, bu gelişme karşısında, hemen avuçlarını oğuşturmaya başladı. Bulgaristan'da Türk nüfusa karşı yanlış uygulamaların yarattığı gerilim daha dinmeden bunun ortaya çıkışı, "Türk-İslam sentezi" dediği emperyalistleşme modeline sıkı sıkıya sarılmış olan burjuvazinin iştahını epeyce kabartıyor.

Doğu Akdeniz'de, İsrail'le ilgili yeni gelişmeler var.

Emperyalist ülkelerin, Arap ülkelerinin, Sovyetler'in ve FKÖ'nün,

şimdi işgal altında bulunan topraklarda "özerk" ya da "bağımsız" bir Filistin devleti kurulmasında belli bir görüş birliğine varmasıyla birlikte, İsrail üzerinde baskılar arttı. İsrail burjuvazisi, bu konuda ödünsüz davranma tutumunu sürdürünce, işgal altındaki topraklarda yaşayan Filistinliler, protesto gösterilerine giriştiler. Üç aydır süren protestolar, dünya kamuoyunun dikkatini bu konuya çekti. Geleceği üzerine yoğun diplomatik hesaplar yapılan bu bölgede, sınırların yeniden düzenlenmesi dikkate değer bir olasılık oldu.

İran-Irak savaşı, her iki devletin de sıfırı tükettiği bir imha savaşı haline geldi. ABD ve öteki emperyalist ülkelerin deniz filolarıyla Basra Körfezi'nde İran'a meydan okuyarak devriye gezmeleri, SSCB'nin Irak'a silah yardımında bulunması, Arap ülkelerinden milyarlarca doların Irak'a akması, savaşta dengenin değişmesini engellemeye yönelikti.

Ancak, şimdi görülen o ki, İran-Irak savaşı, bölgede sınırları değiştirecek bir biçimde sonuçlanabilir. İran, Irak'ın zengin petrol yataklarına el koymaya yeltenebilir. *Hatta*, İran'la birlikte Irak'a karşı çarpışan, Barzani ve Talabani'ye bağlı Kürt güçleri, Kuzey Irak'da, Irak ordusunun terkettiği Güney Kürdistan bölgesinde, özerk ya da *bağımsız* bir Kürt devleti kurabilirler. Bunlar, emperyalist ülkelerin *ve* Türkiye'nin üzerinde ciddi olarak kafa yorduğu, pratik sorunlar durumuna geldi.

Bu uluslararası durum, Türkiye'nin dış ilişkilerinin biçimlenmesinde önemli rol oynuyor. Ama, dış ilişkilerin ne yönde gelişebileceğinin en temel faktörü, Türkiye'nin ekonomik durumudur.

Son yıllarda üretim artışlarına paralel olarak ihracat artışı da sağlayan burjuvazi, yine de geleceğe umutla bakamamaktadır.

Bir yandan enflasyon hızla artıyor, yoksullaşma ve işsizlik, milyonları öfke içinde sokağa yöneltiyor. Öte yandan, sınıf savaşımını yükselten işçi sınıfı, yoksul halk yığınlarını ardına alarak, demokrasi kavgasının başına geçiyor. Grevler, işbırakma ve verim düşürmelerle üretimde meydana gelen ve önümüzdeki dönemde meydana gelebilecek üretim aksamaları, bütün umudunu dışa açılmaya bağlamış burjuvazinin hesaplarını altüst ediyor.

Üstüne üstlük, burjuvazi, geçtiğimiz iki yıl içinde, emperyalistleşme çabasında dişe dokunur hiçbir başarı kazanamadı. Yeni pazarlar kazanmada, bu pazarları elinde tutmada başarılı olamadı. Hatta geriledi. *Milliyet*'in Avrupa Para Birimi'ni(ECU) temel alarak yaptığı hesaplar, gerçekte Türkiye'nin ihracatının bile son 3 yıldır bazı açılardan ciddi bir gerileme içinde olduğunu gösteriyor.

1987 yılında ihracatın yüzde 71'i ancak 10 ülkeye yapıldı. Türkiye'nin, bu ülkelerden İtalya, Irak, ABD, İngiltere, Fransa, İran ve Japonya ile dış ticaret açığı var. Ülkenin toplam dış ticaret açığı 4 milyar dolara vardı. Türkiye'nin, genelde İslam ülkelerine ve özellikle önem taşıyan Irak, İran ve Suudi Arabistan'a yaptığı ihracat, 1987 yılında, 1986'ya göre *geriledi*.

Öte yandan, dünya pazarında rekabet edebilmek için ölçeklerini büyütmeye ve uluslararasılaşmaya çaba gösteren burjuvazi, şimdi, son yıllarda topladığı dış borçların faiz ödemelerini bile karşılayamama durumuna geldi. Önümüzdeki dönemde Türkiye'yi ciddi bir borç krizi bekliyor.

Türkiye'nin dış ilişkilerini, yukarıda verdiğimiz genel çerçevenin içinde değerlendirmek gerekir.

Dış ilişkiler ne durumda?

ABD ile ilişkiler

Türkiye, son zamanlarda, özellikle ABD (ve NATO) ile şiddetli bir pazarlık yürüttü.

Kimi zaman oldukça sertleşen bu pazarlık içinde, dış borçların ertelenmesi, yeni dış borç kaynaklarının bulunması, Türk ordusunun *konvansiyonel* silah gücünün artırılması, Türkiye'ye, ihracata dönük askeri endüstriyel yatırımlar yapılması, önemli NATO üretim projelerinin Türkiye'ye verilmesi, "NATO'da eşit hak" verilmesi, Türkiye'nin belli başlı istemleri arasındaydı.

Öte yandan Türkiye, ABD'nin Basra Körfezi'ne müdahale planlarına katılmadı, "NATO sorumluluk bölgesi dışında" görev ve sorumluluk almayacağını belirtti. İran'a karşı ABD ambargosunu dinlemedi. ABD-SSCB anlaşmasının ardından başlatılan kısa menzilli füzeler tartışmasında, "yeni nükleer yükümlülük" almak istemediğini açıkladı. Türkiye'deki ABD üslerinde yerleştirilmesi kararlaştırılan F-16 uçaklarının sayısının sınırlı tutulmasını istedi. ABD'nin, Güneydoğu Anadolu'daki Türk konvansiyonel askeri güçlerinin azaltılması önerisine hiç itibar etmedi. Hatta, Brüksel'deki NATO toplantısında Özal, konvansiyonel silahlardaki Doğu-Batı dengesizliğini gerekçe göstererek, "ittifakın konvansiyonel yeteneklerinin artırılması ve bu konuda en büyük gereksinimlerin görüldüğü güneydoğu kanadının özelliklerinin gözönünde tutulması gerektiğini" söyledi. NATO'da kendilerine daha çok mali-teknik yardım verilmesi görüşünü savundu. (*Cumhuriyet*, 3 Mart 1988)

Bu pazarlık boyunca, ABD Kongresi'nde Ermenilerle ilgili konuşma ve karar tasarılarına, ABD dışişleri bakanlığının Kürt sorununa da değinen "insan hakları raporu"na "sert" tepki gösteren Türkiye, SEİA anlaşmasının çeşitli yönlerinin işlerliği açısından önem taşıyan "ek mektup"u aylarca onaylamadı. Hatta Evren, ABD'ye yapacağı resmi geziyi bile erteledi.

Sonunda, geçtiğimiz ay içinde, dış borç sorununun iyice azması ve yeni dış borç almak için ABD'nin vereceği güvencenin "onay" koşuluna bağlanması karşısında, SEİA ek mektubu onaylandı. Evren'in ABD'yi yaz aylarında ziyaret edeceği açıklandı.

Ama, Türkiye'nin ABD ile koyun pazarlığının arka planında şiddetli bir çekişme sürüyor. Başbakan Özal'ın, "komşularımızla aramızı bozmak isteyenler var" türünden sözler etmesi, geçenlerde, dışişleri bakanı Mesut Yılmaz'ın, SEİA'nın 3 aylık ihbar süresi ile feshedilebileceğini hatırlatması, bunun göstergeleri arasındadır.

Türkiye ile ABD arasındaki çekişme, pazarlık ve şantaja dayalı ilişkinin ardında ne yatıyor?

Taraflardan biri, Türkiye, bölgede emperyalist bir güç olarak yükselmek istiyor. Ekonominin bütün çarklarını bu amaca yönelik işletme çabasındadır. Elindeki ve elde edebileceği tüm olanakları, dış ilişkilerini, kendi emperyalistleşme stratejisinin başarısı için seferber etmeye çalışıyor.

Türkiye, ABD'nin jandarması görünümüne düşmek istemiyor. Ama bir yandan da, ABD'nin istemlerinden kendi çıkarlarıyla üstüste düşenlerini "koyun pazarlığı" yaparak kabul etmeyi istiyor. Kendi çıkarlarıyla üstüste düşmeyen ABD çıkarları karşısında ise "huysuzluk" yapıyor, güçlük çıkartıyor. "Bağımsız"lığını hatırlatıyor, "NATO sınırları dışında" sorumluluk almayacağını ilan ediyor.

Öteki taraf, ABD, bölgede güçlü ekonomik ve askeri çıkarları olan Türkiye burjuvazisinin, kendi denetimi dışında, kendisini atlayarak emperyalist bir güç olmasını istemeyen bir emperyalist dünya gücüdür.

O, Doğu Akdeniz ve Körfez'de siyasal gelişmelerin kendi global çıkarları doğrultusunda, kendi denetiminde olmasını istiyor. Türkiye'nin İsrail'le birlikte, bölgedeki ABD çıkarlarının "jandarmalığı"nı yapmasını gerektiğini düşünüyor. Bu amaçla, Türkiye'nin NATO içinde ilişkilerini düzeltmesini, Kıbrıs'ta belli bir uzlaşmaya gitmesini, İsrail'le daha yakın ilişkiler içine girmesini, sosyalist ülkelere fazla yaklaşmamasını istiyor. Türkiye'nin çevik kuvvetlere üs, liman, havaalanı gibi olanaklar tanımasını, ABD'nin Ortadoğu bölgesindeki girişimlerine aktif olarak el vermesini, konvansiyonel gücün *yerine* (ABD'nin kontrolünde olacağı açık olan) nükleer yetenekli uçak, üs ve tesislere ağırlık vermesini istiyor.

ABD, Türkiye'yi yönlendirebilmek ve denetleyebilmek için, askeri ve ekonomik yardım musluğunu duruma bağlı olarak kah açıyor, kah kısıyor. Dış borç sorunu hızla büyürken, Türkiye'nin eski borçları için ödeme kolaylığı sağlanması, yeni borç ve kredi alması için güvence verilmesi gibi kozları ona karşı kullanıyor. Ortak askeri-endüstriyel yatırımların Türkiye'nin istediği hızda büyümemesi de ABD'nin "önlem"lerinden biridir.

Öte yandan ABD, Ermeni tartışmasını gündemden indirmediği gibi, bir de Kürt sorununu gündemine alarak, Türkiye Kürdistanı'nda çeşitli liberal önlemlere gidilmesini "tavsiye" ederek, emperyalistleşmek için çırpınan Türkiye burjuvazisini sıkıştırmaktadır. Oysa, emperyalistleşme çıkmazında çırpınan Türkiye burjuvazisinin, bırakın Kürt halkının ayrılma hakkını tanımaya, ciddi liberal çözümler getirmeye bile, nesnel olarak tahammülü yoktur. Burjuvazi, yalancıktan bir demokratikleşmenin bile gerçek demokrasi istemlerini şiddetlendireceğini, sınıf savaşımının ivmesini artıracağını, son tahlilde emperyalistleşmenin önünü tıkayacağını çok iyi biliyor. Bu nedenle de, ABD'nin (ve Avrupa Topluluğu'nun) bu tür çıkışlarını şiddetle protesto etmekte, onlara "küsmekte", onları çıkıp gitmekle tehdit etmektedir.

Geçen yıl, yine bir AT toplantısında Ermenilerle ilgili karar alınması üzerine Evren kızmış, köpürmüş ve AT'ye, NATO'ya, ABD'ye tehditler savurarak şunları söylemişti:

"NATO ittifakının üyesiyiz... Bu ittifaka üye ülkeler, kendi topraklarının bütünlüğünü korurken, üye Türkiye'nin topraklarının bir kısmını alıp başkalarına vermek istiyor...

"NATO'ya dahil olacağız, AT'ye olmayacağız... Biz bu ittifaka bunun için mi girdik?...Böyle şey olmaz, böyle ittifak olmaz. NATO ittifakının da oturulup bir gözden geçirilmesinde yarar vardır...

"Demokles'in kılıcı gibi, ikide bir Ermeni, Kürt meselesi diye mütemadiyen başımızda tutmaları bizi üzüyor."(*Cumhuriyet*, 23 Haziran 1987)

Bu sözler, Türkiye'nin AT ile olan ilişkilerinin durumunu, sıkıntılarını da güzel yansıtmaktadır.

Avrupa Topluluğu ile ilişkiler

Avrupa Topluluğu, Türkiye'nin dış ticaretinde büyük yer tutuyor. Türkiye'nin en büyük dış ticaret ortakları AT üyeleridir. Türkiye, hem bu pazarı genişletmek, hem de Batı ile Ortadoğu arasındaki "köprü" konumunu kullanıp, AT kartıyla Ortadoğu'ya girmek istiyor. Bu nedenle, AT'ye üye olmak istiyor. Başvurusunu da yaptı.

"Türkiye burjuvazisinin gözü 'en yüksekte', AET *yoluyla* gelişme ve dışa açılmadadır. Bu nedenle, büyük ödüle ulaşabilmek için, birçok tekil konuda, bir dolu taviz verebilir, uzlaşmaya girebilir." (*İşçinin Sesi*, Sayı: 339, s. 12)

Türkiye, bunu yapıyor. Bir yandan, AT ülkelerinden, Yunanistan'a tanınan kolaylıkları kendisine de tanımalarını, Türkiye'nin AT'ye olan ihracatını büyük ölçüde engelleyen gümrük ve kota engellerinin kaldırılmasını istiyor. Bunun karşılığında da, AT'yi kendi Ortadoğu ilişkilerinden yararlandırmayı, Türkiye'de yapılacak ortak yatırımlarla ucuz işgücünden yararlandırmayı, vb. teklif ediyor.

AT ülkeleri, tek tek farklı yaklaşımlar izlemekle birlikte, genelde Türkiye'ye kuşkuyla bakıyorlar. AT-Türkiye uyum anlaşmasının gündeme gelmesine izin vermekle birlikte, hızlı bir yakınlaşmadan çekiniyorlar. AT'nin Türkiye'yle ilişkileri, çelişkilerle dolu. Çünkü, AT, bir yandan, Türkiye'de yeni bir devrimci dalganın yükselmesi tehlikesine karşı Türkiye burjuvazisine göz kırpmak, ona çeşitli olanakları tanımak zorunda kalıyor. Öte yandan, fazla göz kırparsa, Ortadoğu'da kendi kontrolü dışında bir gücün ortaya çıkma olasılığının yükseleceğini düşünüyor.

AT ülkeleri örneğin, serbest dolaşım hakkı, ortak ağır endüstri yatırımları gibi konularda ihtiyatı elden bırakmıyorlar. Türkiye ihracatına kota ve gümrük duvarı gibi engellemeleri kaldırmıyorlar. Türkiye'nin emperyalistleşme stratejisine yardımcı olabilecek bir tutum içine girmek istemiyorlar. Hatta, Türkiye'nin Ortadoğu ve Kuzey Afrika'ya fazlaca burnunu sokmasına engel olmaya çalışıyorlar. Örneğin İngiltere, Suudi Arabistan'a "gayrıresmi" Türk askeri birliğinin gönderileceği haberi üzerine, Türkiye'ye vereceği kredileri erteleyebileceğini, çünkü bu tutumun bölgedeki İngiliz çıkarlarını olumsuz etkileyebileceğini belirtiyor.

Bunlara ek olarak, demokratik kamuoyunun baskısı altında çeşitli konular gündeme getiriliyor. AT toplantılarında ikide bir Ermeniler, Kürt sorunu, sendikal haklar, vb. gibi konuların ele alınması, Türkiye'yi fena halde huzursuz ediyor. Çünkü, bu konularda en ufak bir girişimde bulunmak, nesnel olarak Türkiye'nin kendi emperyalistleşme stratejisinin önüne bir köstek daha koymasıyla eş anlamlıdır.

AT-Türkiye ilişkileri, genelde gergin ve sıkıntılı gidiyor. Ama Türkiye'nin son zamanlarda Yunanistan ile ilişkilerini "düzeltme" yolunda bazı

girişimlere başlamış olması, Türkiye burjuvazisini AT konusunda umutlandırmıyor değil.

Bu arada, Türkiye'nin batı komşularıyla ilişkilerinde ortaya çıkan yeni durum, ilginç bir gelişmenin göstergesi gibidir.

Batı sınırlarında "ateşkes"

Türkiye, son zamanlarda, hem Yunanistan'la, hem de Bulgaristan'la bir "yumuşama" süreci içine girdi. Daha doğrusu, batı sınırında "ateşkes" ilan etti.

Başbakan Özal, Yunanistan başbakanı Papandreu ile görüşerek, dışişleri bakanı Mesut Yılmaz da, Bulgaristan dışişleri bakanı ile Belgrad'da bir ortak protokol imzalayarak bu yeni gelişmeyi duyurdular.

Bulgaristan'ın ülkede yaşayan Türk nüfus üzerinde yanlış bir siyaset izlemesi sonucunda biriken sorunların Türkiye tarafından çomaklanmasıyla gerginleşen Türk-Bulgar ilişkileri, bu protokolle "yumuşadı." Uzunca bir süre gizli görüşmelerde bulunan taraflar, aralarındaki sorunları "komite"lerle çözmeye çalışacaklar.

Protokol, çok büyük değişiklikler getirmiyor. Protokolle olan, yalnızca, Türkiye'nin, batı sınırlarını sağlama alma çabasıyla, bu tarafta kısmi bir "ateşkes" ilan etmesidir. Bunun nedenine birazdan eğileceğiz.

Öte yandan, Davos'ta ve NATO toplantısının ardından Brüksel'de yapılan görüşmelerle, Türkiye ve Yunanistan yetkilileri, Ege'deki sorunlarını (kıta sahanlığı, oniki adanın silahlandırılması, hava sahası, deniz sınırları, Batı Trakya'da Türkler, FIR hattı,vb.) *şimdilik* dondurdular. Bunları, parti parti, çeşitli komiteler aracılığıyla ele almayı kararlaştırdılar.

Bu arada, Kıbrıs sorunu konusunda da bir uzlaşmaya varıldığı yönünde haberler çıktı. Türkiye'nin Ege'deki 4. Ordu'yu buradan başka bir yere kaydıracağı, Kıbrıs'taki asker sayısını azaltacağı, Maraş bölgesini yerleşime açmaya dek çeşitli ödünler vereceği, vb. haberler basında yer aldı.

Yunanistan'la bu uzlaşma siyasetinin sonunda, Türkiye'nin, AT ile ilişkilerindeki önemli bir pürüzü kaldırdığı, Yunanistan'ın AT-Türkiye uyum anlaşmasını imzalayacağı, vb. de ileri sürülüyor.

Gerçi Türk finans-kapitali, Yunan sermayesiyle yapılacak ortak yatırımların AT pazarına gümrüksüz, kotasız sıçramasına yardımcı olacağını düşünüyor. Ancak, bu, tek başına böyle bir uzlaşmanın gerekçesi olmak için küçük sayılacak bir nedendir. Üstelik, Türkiye'nin, hem Bulgaristan'la, hem Yunanistan'la ilişkilerini "düzeltmesi", Batı'da kısa erimde sonuç getirici gelişmeler değildir. O halde, başka yere bakmak gerekiyor.

Bir kez, Türkiye, çok belirgin biçimde, batıdaki sınırlarını güvenceye alma, buradaki sorunları çeşitli ödünlerle *dondurma* manevrası içindedir. Neden?

Türkiye, Ortadoğu'da bir-şeyler olacağını düşünmektedir. Bu olası gelişmelerin sonucunda, bölgedeki dengede meydana gelebilecek değişikliklerden, kendisine azami yarar sağlayabilmek amacıyla *önlemler* almaktadır.

Ortadoğu'da, Türkiye'nin bu kadar hızla diplomatik manevra yapmasını gerektirebilecek, ne gibi bir *değişiklik* olabilir?

Uluslararası uzlaşmaların ve baskıların sonucunda İsrail işgali altındaki Batı Şeria ve Gazze'de, "özerk" ya da "bağımsız" bir Filistin devleti kurulabilir. Ama, bu konudaki gelişmeler, bölgede dengeyi değiştirebilecek bir boyuta henüz ulaşmış değildir.

Lübnan'da Ortadoğu'da dengeyi yerinden oynatacak bir gelişmenin ipuçlarına rastlanmıyor. Sovyetler'de, Kafkasya'da meydana gelen ulusal karışıklıklar, ancak Sovyetler'in iç siyasetini etkileyecek düzeydedir. Suriye ise, son zamanlarda içine kapanmış, etliye sütlüye karışmayan bir tutum içindedir.

Geriye, İran-Irak savaşı ve ve bu savaştaki dengenin değişmesi sonucunda ortaya çıkması olası durumlar kalıyor.

Son sıralarda, İran, çeşitli cephelerde ilerleme kaydetti. Barzani ve Talabani'ye bağlı peşmergeler, İran birlikleriyle birlikte, Kuzey Irak'ta çeşitli kasabalara girdiler. Bu gelişme sürerse, Saddam Hüseyin rejiminin düşmesi, bununla bağlı olarak, Kuzey Irak'ta bağımsız ya da özerk bir Kürt devletinin kurulması hiç de uzak bir olasılık olmayabilir.

Türkiye, İran-Irak savaşının, kendi güneyinde sınırları değiştirecek, hele hele güney sınırlarının dibinde bağımsız bir Kürt devletinin kurulmasına yol açacak bir şekilde sonuçlanmasını istememektedir. Böyle bir durumda müdahale etmek üzere kendini hazırlamaktadır. Batıda sınırların güvenceye alınmasına yönelik hummalı faaliyet gösterilmesi, karşılığında birşey almadan çeşitli ödünler veriyor görünmesi bundandır. Yaptığı, gerçekte, bir yerden kaz geleceğini düşündüğü için, başka bir yere ödünç ördek vermektir.

Ortadoğu'da, Türkiye'nin başrolü oynayacağı yeni bir savaş, hiç de uzak bir olasılık değildir.

Doğu komşularına "aktif" ve "tarafsız" karışma hazırlığı

Ortadoğu'da birşeyler olmasını bekleyen ve bu nedenle batıda sınırlarını güvence altına almak üzere "ateşkes"ler yapan Türkiye, son zamanlarda Ortadoğu'nun hemen her tarafında aktif bir dış siyaset izliyor.

Türkiye dışişleri bakanı Halefoğlu'nun geçen yıl Birleşmiş Milletler'de İsrail dışişleri bakanı Şimon Peres ile görüşmesi, Evren'in Cezayir gezisi, Mısır devlet başkanı Hüsnü Mübarek'in, FKÖ temsilcisinin Türkiye'ye gelmeleri, SEİA ek muktubunun en'in imzalanması, Evren'in Kıbrıs'a yapacağı gezinin ertelendiğinin, ABD'ye yapacağı gezinin ise haziranda olacağının açıklanması, Özal'ın Mısır'a ani bir ziyaret yapması, Türkiye ile Mısır'ın askeri-endüstriyel işbirliğine gideceklerinin ve yakında Doğu Akdeniz'de ortak deniz tatbikatı yapacaklarının duyurulması, İran'dan içişleri bakanının, dışişleri bakanının gelmesi, Özal'ın İran'ı ziyareti, NATO toplantısı, Özal'ın Bağdat'a gidişi... Kıbrıs'ta Denktaş ve Vasilyu'nun hararetli bir tartışma içine girmeleri... Dış ilişkiler trafiğinde Ortadoğu ve Kuzey Afrika'ya ilişkin olarak ilk akla gelen bazı gelişmeler bunlar.

Tek tek ülkelerle olan ilişkiler açısından bakarsak. Türkiye, Sovyetler Birliği'yle ekonomik ilişkileri geliştirmek, SSCB pazarından daha büyük pay elde etmek, orada kârlı yatırımlarda bulunmak istiyor. Sovyetler'i, Batı pazarlarında satamadığı malları pazarlayabileceği bir imdat kolu gibi de gören burjuvazi, bir yandan da, SSCB'de ulusal sorun temelinde çıkması muhtemel kargaşalıklardan, olabildiğince yararlanmayı, elinde olduğunu düşündüğü "Türk"ler kozunu iyi değerlendirerek kendi konumunu, güçlendirmeyi gözetiyor.

Barajlardan suyu kesmekle tehdit edilen Suriye'yle, son zamanlarda herhangi bir "sorun" çıkmadı. Suudi Arabistan, Kuveyt, Emirlikler ve Mısır'la Türkiye'nin ilişkilerinde belli bir hareketlenme var. Ticaret iyi gitmiyor ama, örneğin 16 bin kişilik "gayrıresmi" bir askeri birliğin, Suudi Kralı'na "güvenlik gücü" olarak bu ülkeye gönderileceğine ilişkin haberler, siyasal ilişkilerde kaydadeğer ilerleme sağlandığının ipuçları oluyor. Mısır'la yıllardır soğuk duran ilişkilerin, birdenbire ısınma belirtileri göstermesi, Türkiye'nin Ortadoğu siyasetine "aktif" katılmaya çalıştığının bir diğer göstergesi.

İsrail'le ilişkiler, görünüşe bakılırsa, Türkiye dış ilişkilerini Türklük-İslamlık temelinde, ama Batı'yla uzlaşarak emperyalistleşme yörüngesine oturttuğundan bu yana, "ılık"tır. Ancak, İsrail'in Lübnan'ı işgali sırasında da görüldüğü gibi, Türkiye'yle İsrail arasında oldukça aktif bir *gizli diplomasi* sürüyor. ABD ve İsrail, özellikle, askeri, haberalma alanlarında ortaya çıkan bu ilişkinin geliştirilmesini istiyorlar. ABD Kongresi'nde Türkiye'yi İsrail'in payandası, sigortası ilan eden yorumlar yapılıyor. İsrail'in Türkiye ve Mısır'la ortak askeri yatırımlara gidilmesi önerisi, ABD yetkililerinin bu üç devlete dayalı bir mihver kurulmasına ilişkin açıklamaları, Türkiye-İsrail ilişkilerini geliştirmeyi hedefliyor.

Ancak, gözünü Ortadoğu'ya, Arap dünyasına dikmiş olan Türkiye, İsrail'le ilişkilerinin daha fazla ısınmasından yana değildir. Ayrıca, Kürt sorununun yerine Filistin sorununun öne çıkmasından memnun olan Türkiye, Filistin "davası"na sahtekarca destek(!) verirken, asıl olarak, İsrail'in etkinliğinin azaldığı bölge ve alanlarda kendi etkinliğini artırmak için çabalıyor.

İran-Irak savaşından geçmişte milyarlarca dolar kazanç sağlayan Türkiye, şimdi birbirlerinin mali kaynaklarını tüketen bu ülkelerle olan ticaretinde ciddi açmazlarla karşı karşıyadır. Savaştan zarar gördüğünden yakınmaktadır. Her iki devletle "tarafsızlık" adı altında sürdürdüğü leş kargalığı konumu şimdi "aktif tarafsızlık" denilen bir değişim içine girmiştir.

Türkiye, borçlarını ödemedikleri, kendisinden daha fazla mal satın almadıkları, güneydoğu sınırlarının hemen altında bir Kürt devleti kurulması "tehlike"sine yol açtıkları için, şimdi hem İran'ı hem de Irak'ı suçlamakta, her ikisine de "tavır koymakta"dır. Bunu da "aktif tarafsızlık"la açıklıyor.

Türkiye, şimdi, İran-Irak savaşının sona ermesinde yarar görüyor havalardadır. Ancak, savaşın iki ülkenin sınırlarının değişmesine yol açarak sonuçlanması hiç işine gelmiyor. Özal'ın hamarat arabulucu pozlarına bürünmesi, biraz da, sınırların değişmesinin, bölgede dengenin İran lehine dönmesinin önüne geçmek içindir.

Dengenin İran lehine bozulmasıyla birlikte, Barzanı ve Talabani'nin önderliğindeki Kürt güçlerinin, Kerkük'den Türkiye sınırına kadar olan yörede "özerk", hatta "bağımsız" bir Kürt devleti kurmaları güncel, pratik bir durum olacaktır.

Paris'te Kürt Enstitüsü'nün ABD Senatosu'yla ortak rapor hazırlaması, Avrupa Topluluğu üyesi devletlerin parlamentolarında Kürt sorununun tartışılıyor olması, ABD dışişleri bakanlığının insan hakları raporunda Türkiye'de Kürtlerin sorunlarıyla ilgili bölümlerin yer alması, SBKP MK üyesi Valentin Falin'in "Kürtlerin kimliğinin kaybolmasını istemediklerini" açıklaması ve "Kürt halkının karşılaştığı sorunlardan önemli bir bölümünün *şu veya bu şekilde* çözümlenebileceği" görüşünde olduklarını bildirmesi, Barzani'nin, bağımsız bir Kürt devleti kurulursa, bölgede petrol işletme haklarını ABD şirketlerine verebileceklerini açıklaması, Türk ordusunun "Kürt ayaklanmasını bastırma" tatbikatları yapması, vb. bu olasılığın hiç de yabana atılır bir olasılık olmadığının çok ciddi göstergeleridir.

Bağımsız bir Kürt devleti, içerde Kürt sorununu etkileyeceği için bugün Türkiye devleti tarafından kabul edilemez bir durumdur. Ayrıca, böyle bir gelişme, Türkiye'nin Ortadoğu'da yayılmayı hedefleyen stratejisini de sekteye uğratabilecek, Kerkük-Musul düşü rafa kalkabilecektir.

Bu olasılıklar, emperyalistleşme ve Ortadoğu'da yayılma hevesleri besleyen Türkiye burjuvazisine hakaret gibi gelmektedir. Onun, *kendi istemleri dışında* Ortadoğu'da, Mezopotamya'da, sınırların, dengelerin değişmesine tahammülü yoktur.

Bu durumda şöyle bir gelişme söz konusu olabilir:

İran'ın Irak'ı çökertmesi ve petrol yataklarına doğru ilerlemesi halinde, Türkiye buna izin vermez, bölgedeki bütün askeri güçleriyle, başka bir gücün (ABD, İsrail) müdahalesine fırsat tanımadan, duruma el koyabilir. Ya da, yine Irak yönetiminin çökmesi ve bağımsız bir Kürt devletinin kurulması durumunda, bu kez sınırlarının güvenliğini, "ayrılıkçılığın" körüklendiğini vb. bahane ederek, yine aynı girişimi yapabilir.

Yok savaş sona ermez, Türkiye'nin ticaretindeki olumsuz etkileri artarsa, ya da başka bir gücün (ABD, İsrail) müdahalesi söz konusu olursa, Türkiye bu kez de, iki ülkenin "savaşarak Türkiye ekonomisine zarar verdikleri" gerekçesiyle, ya da "yabancı" güçlerin varlığının kendi sınırlarının güvenliği açısından gerekli kıldığını ileri sürerek, Kerkük-Musul'a inme girişiminde bulunabilir.

Türkiye, Kürdistan coğrafyasını, düşman gördüğü tarafların, Kürt hareketlerinin güçlerini değerlendirmekte, bu nedenle, bölgede uzun süreli bir "istila ve işgal" girişiminde bulunmak zorunda kalabileceğini hesaba katmaktadır. Bu nedenledir ki, batı sınırlarında, elle tutulur kazanç sağlamadan "ateşkes" ilan etti, oradaki birliklerini doğuya kaydırmanın hazırlığına girişti.

Yine, bölge valiliği, sınır boylarının güvenliğinin kara kuvvetlerine devredilmesi, komando birliklerinin bölgeye sevki, birliklerin alarma geçirilmesi, vb. "önlemler" böyle bir girişime hazırlanıldığını anlatıyor.

Ancak tablonun her zaman gazete manşetlerinde yer almayan ama çok önemli bir ögesi var: İşçi sınıfı.

İşçi sınıfı, demokrasi savaşımının liderliğini pekiştirerek, kentlerde ve kırlarda kavga sesleri getirerek, grevli

gösterili, meydanlara ve sokaklara taşan eylemlerle sınıf savaşımını yükseltiyor. İşçi sınıfımız, Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin tayin etme hakkını ikircimsiz savunan tek sınıftır. Tek gerçek demokrattır. O, Kürt halkının yanındadır. Türkiye burjuvazisinin, Ortadoğu'da savaş odağı olmaya yönelik tertiplerini, içerde savaşı daha da yükselterek yanıtlayacaktır.

İşçi sınıfı, emperyalist bir savaşı iç savaşa dönüştürecektir.

Türkiye'nin önümüzdeki dönemde dış ilişkilerindeki nitelik sıçraması, böyle bir savaşın Türkiye tarafından çıkartılması olabilir.

Leş kargası da olsa, ip cambazı da olsa, emperyalistleşemeyecek!

ANAP genel başkan yardımcısı Eyüp Aşık, bir kongrede şöyle demiş:

"Türk devleti, Ortadoğu'nun ağabeyi durumuna gelmiştir. Ama bu yetmez. Bütün dünyada söz sahibi olmamız lazım... Dostunun güvendiği, düşmanının korktuğu Türk devletini yaratmamız lazım."

Mısır devlet başkanının Türkiye'ye gelmesiyle bağlı olarak bir demeç veren Dışişleri sözcüsü İnal Batu, şunları söylüyor:

"Mısır devlet başkanı, dikkatle seçtiği bazı ülkelere, barış planı hakkında bilgi vermektedir. Türkiye'nin bu ülkelere dahil edilmesi, Mısır tarafından Türkiye'nin *Ortadoğu'da söz sahibi bir ülke* olarak görüldüğü intibaını vermektedir." (abç)

Tercüman'da Ergun Göze, "klasik dış politikamız olan 'ölü sessizliği'ne dönmeyelim" diyor. Agah Oktay Güner, "Türkiye kuzeyden Musul ve Kerkük'e girebilirdi" diye akıl yürütüyor. Aydın Yalçın, gelişmeleri Kıbrıs'taki gelişmelere benzetiyor. Eski "solcu" Yaşar Gürbüz, Kerkük ve Musul'a girelim, ama, önce SSCB ve ABD'nin onayını alalım, diyor.

Başbakan Özal, "diplomatik görüşmelerin sonuç vermediği", Türkiye'nin yalnızca ekonomik alanlarda değil, aynı zamanda "başka alanlarda da dışa açılmasının gerektiği" gibi görüşlerle geliyor.

Türk genel kurmayı, susarak yeterince anlamlı tutum alıyor.

Burjuvazi, bir bütün olarak "yapalım"-da anlaşmış, "ya öyle olursa, ya böyle olursa"yı tartışıyor. Ara sıra da, "girer de ya çıkamazsak" türünden endişesini dile getiriyor.

Türkiye, Ortadoğu'da şu anda birşeyler yapabilir de, yapmayabilir de. Ama ne olursa olsun, "leş kargalığı" rolünden kurtulmak istediği, büyük devletlerin çıkar çatışmalarının arasında "ip cambazlığı" yapmayı kendine yediremediği açıktır. Özal'a yakın bir bakanın "Türkiye bölgede güçlenmektedir,... NATO'da istediği yakın desteği bulamazsa,... başka yollara gidecektir..." şeklindeki açıklaması bunu anlatıyor. Moskova Radyosu, Türkiye'nin dış siyasetini takdir(!) ediyor ve şöyle diyor:

"Son iki ayda gerçekten tüm komşu ülkeler Türk diplomasisinin yörüngesine çekildi." (*Milliyet*, 20 Mart 1988)

Türkiye burjuvazisinin de istemi budur. Her yandan takdir sesleri alarak, Ortadoğu'da dış ilişkilerin gündemini belirleyen bir odak olmak, *emperyalistleşmek!...*

Burjuvazi, "aktif tarafsızlık" sözünü dilinden eksik etmiyor ama

"Aktif tarafsızlık" değil aktif emperyalistleşme çabası!

Türkiye yetkilileri, dış ilişkilerle ilgili terminolojilerinde, yeni bir terim kullanmaya başladılar: *Aktif tarafsızlık*. Bu terimin üzerinde biraz durmak gerekiyor.

Terim, iki anlam taşıyabilir: ya savaşan taraflar arasında aktif olarak arabuluculuk yapma niyetini ya da her iki tarafa da vuracak biçimde savaşa kendi adına karışacağını anlatır. Bu ikinci anlamda Türkiye, "tarafsız" ve "aktif", ama emperyalist yayılmacı bir tutum almış olur.

Gelişmeler, "aktif tarafsızlık" sözünü Türkiye'nin gerçekte hangi anlamda kullandığını gösterecektir. Ancak, burjuvazinin öyle tutumları var ki, terimin ikinci anlamı taşıyabileceğine işaret ediyor.

Örneğin, Turgut Özal, geçenlerde yaptığı bir konuşmada, uluslararası planda ekonomik sorunlara değinirken, "diplomatik görüşmelerin çözüm getirmediği" gibi bir söz söylüyor.

Özal gibi tecrübeli bir burjuva politikacısının bu görüşü getirmesi ne demektir? Türkiye burjuvazisi, emperyalizm aşamasının sorunlarını çözmeye çalışırken, siyasetinde diplomatik çabanın da ötesinde *başka* yöntemlerden medet umar duruma gelmiş demektir. Diplomatik çabanın da ötesinde olan siyaset *savaş* siyasetidir.

Öte yandan, Türkiye, dış ilişkilerde *herkesle "dost" ama herkese düşman* bir tutum içindedir. Bütün komşularıyla sorunları vardır. Kendisini, haksızlıklarla karşı karşıya bırakılmış, iki büyük ülke arasında sıkışmış hissetmektedir. "Sorun"ların "komşu"larca yaratıldığını düşünmektedir. Liberal Ali Sirmen, bir yazısında bunu şöyle anlatıyor:

"Şimdi Türkiye'ye egemen olan düşünce, konumumuzun getirdiği şanssızlık (iki blokun kesiştiği, dünyanın bir türlü durulmak bilmeyen bir noktasında bulunması-*İ.S.*) üzerine kurulu. Bu görüşü savunanların ileri sürdükleri savlardan biri de, *Türkiye'nin kendi kusuru olmaksızın* hemen bütün komşularıyla ciddi sorunlar içinde yaşamak durumunda kalması...

"Doğu komşumuz İran'da Humeyni'nin mollalar yönetimi... İlişkilerimizin en iyi döneminde bile kendi kuzey sınırına sahip olamayan komşumuzun (Irak-*İ.S.*) sözü edilen bölgesinden Türkiye'ye tehlikeler yöneldiğini hep gördük yaşadık.. Suriye'nin Ortadoğu'daki terör yuvaların barındırması ve Türkiye'de etkinlik gösteren ayrılıkçı terörist güçlere kanat germesi..." (Ali Sirmen, *Cumhuriyet*, 15 Temmuz 1987)

Türkiye, dişini geçirebileceğini düşündüğü durumlarda, bu "suçlu"ları "cezalandırmaktadır".

Kıbrıs'ın işgali, Türkleri katleden Samson'un "cezalandırılması"(!) içindi. Sonunda görüldü ki, Türkiye aslında Kıbrıs Türk ve Rum halklarını "cezalandırmak", elinde tuttuğu kesimi de *sömürgeleştirmek* istiyor. Ondört yıl oldu, Kıbrıs'a yerleşti Sömürgeleştirdi.

Binlerce askeriyle birkaç kez Irak topraklarına girerken, Türkiye'nin gerekçesi, Irak'ın bu bölgeye sahip olamaması, Kürt gerillaların "sınır güvenliği"ni tehlikeye sokmasıydı. Onları "cezalandıracak"tı. Sonradan ortaya çıktı ki, bir yandan İran ve Irak'ta güçlü olan Kürt ulusal hareketini ezmeye, bir yandan da dağları aşıp Kerkük-Musul bölgesindeki zengin petrol yataklarına girmeye *hazırlık* yapıyor.

Türkiye, bir ara, Suriye'yi gözüne kestirdi. PKK'nın Türk ordusuna verdiği zarardan onu sorumlu tuttu. Suriye'yi de Fırat üzerindeki barajlardan suyu keserek "cezalandırdı". Bu tutumu, o dönemin dışişleri bakanı Halefoğlu şöyle açıklamıştı:

"Su tutmamız bunların da (Suriye ve Irak - *İ.S.*) lehinedir. Bol olduğu zaman milyarlarca metreküp suyu bir haznede topluyoruz. Lazım olduğu zaman kullanıyoruz. Komşularımızın elbette haklarını yememiz mümkün değil. Onlara da bu kanıyı vermek zorundayız. Yalnız onların da Türkiye'nin menfaatlarına aykırı hareketlerde bulunmalarının kendi yararlarına olmadığını anlamaları icap eder. Yani iki komşu ülkenin birbirlerinin problemlerini anlayarak birbirine zıt politikalar değil, birbirine uyumlu politikalar geliştirmelerinin yararlı olduğunu anlamalarına yardımcı olur." (*Cumhuriyet*, 8 Haziran 1987)

Suriye'nin "cezalandırılması"ndakine benzer bir süreç, şimdi İran'la da yaşanmaktadır. Türkiye, İran'ın Irak'a Türkiye sınırına yakın bölgelerde saldırıya geçmesinin, "ayrılıkçı" Kürt hareketlerinin Türkiye'nin güney sınırlarında güç kazanmasına yol açtığını düşünüyor. Örneğin, ABD'de bir seminer veren 2. Taktik Hava Kuvvet Komutan Yardımcısı Tümgeneral Sinan Bilge, Türkiye'nin "en iyi komşulara" sahip olmadığını, "belalı bir bölgede" bulunduğunu, Irak'ın kuzeyinde bir boşluk yaratıldığını, ayrılıkçı unsurların da bu durumdan yararlanmaya kalkıştıklarını söylüyor. (*Hürriyet*, 6 Şubat 1988)

Türkiye bu konuda İran'ı sık sık "uyarıyor"! Geçtiğimiz ay yapılan Türkiye-İran "güvenlik zirvesi"nde de, yine PKK'yı şifre gibi kullanarak, bu sorunu gündeme getirdi. İran'dan sınırlarına sahip olmasını istedi. Irak'daki gelişmelerden (peşmergelerin Güney Kürdistan'da, yani kendi ülkelerinde Irak askerlerini püskürterek, bazı kasabaları ele geçirmesini kastediyor) "endişe" duyduğunu iletti. İran'ı, Suriye'de olduğu gibi suyunu keserek cezalandıramayacağına göre, herhalde bölgeye askeri birlik yollayarak, "sorunu halletmeyi"(!) düşünüyor.

Bu arada, Türkiye burjuvazisi, komşu devletleri, özellikle İran ve Irak'ı, bugün karşı karşıya olduğu siyasal olduğu kadar ekonomik sorunlardan da sorumlu tutuyor. *Tercüman* yazarı Zafer Atay, bu konuda şöyle yazıyor:

"...Yakında Türkiye savaşın tamamen durdurulması için harekete geçecektir...

"İran-Irak savaşının uzaması bütün Körfez ülkelerine, Batı'ya sosyalist dünyaya, *en çok da Türkiye'ye zarar vermeye* başlamıştır... Türkiye, sıfırı tüketen İran-Irak yüzünden bir zamanlar milyarlar kazandığı ve ekonomisini buna göre düzenlediği *iki pazarını* kaybetmek üzeredir. İran, Irak sınırlarının kontrolünü ellerinden kaçırmışlardır. Bu yüzden Türkiye'ye dönük bölücü terör olaylarında tırmanma başlamıştır. Kısacası, *Türkiye başarırsa herkes rahat nefes alacaktır.*" (Zafer Atay, *Tercüman*, 14 Mart 1988) (abç)

Bu, pazarlarını yitirme durumuyla ve ciddi ekonomik güçlüklerle yüzyüze olan Türkiye'nin, İran-Irak savaşını, bir "iç güvenlik sorunu" olarak algılamakta olduğunu ve duruma "güvenlik güçlerini" kullanarak müdahale etme niyetinde olduğunu anlatır.

Birkaç nokta daha var.

Türkiye'nin güneydoğu sınırında yıllardır jandarma birlikleri devriye gezer, nöbet tutardı. Türk hükümeti, geçenlerde bir uygulama değişikliği yaparak, bu sorumluluğu Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na verdi. Yine bir süre önce Diyarbakır'da oluşturulan "bölge valiliği", bir savaş öncesinde, idari yapının sivil görünüm altında iyice merkezileştirilmesine örnektir. Bu valinin yetkileri içinde bölgedeki *bütün* güvenlik güçlerinin "yardımı"nı almak da var. Ayrıca, askeri teknolojinin en modern ürünleri, "bölgede kullanılmak üzere" satın alınıyor.

Batıda Yunanistan'la bağlanan "ateşkes"in ardından Ege ordusu olarak bilinen 4. Ordu'nun güneye, güneydoğuya kaydırılacağına ilişkin haberler yaygınlık kazandı. Daha önce de kuzey Anadolu'dan güneye doğru bir yer değiştirme yapılmıştı. Askeri güçler, güney ve güneydoğu yöresinde yoğunlaştırılmaktadır.

Özal, hükümet programını okurken "ekonomik gelişmesini nüfus artış hızına göre bir türlü ayarlayamayan Türkiye, son 30 yıldır içine düştüğü fasit daireden kurtulamamıştır" diyordu. Burada adını vermeden söz ettiği, kapitalizmin nüfus yasasıdır. Nüfus yasasının Özal'ın belirttiği "ayarlama"yı yaptığı yollardan birisi de savaştır. Ayrıca, işçinin sınıf savaşımını hızla yükselttiği, devrimci dalganın giderek daha yakına geldiği bir ortamda, iç savaştan kaçmak isteyen burjuvazinin yolunun nereden geçtiğini ünlü İngiliz burjuvası Cecil Rhodes söylüyor: Emperyalist savaş!

Bu çerçevede değerlendirildiğinde, "aktif tarafsızlık", ancak, Türkiye burjuvazisinin bölgede başlatacağı bir savaş anlamına gelebilir.

Burjuvazi savaşa çıkarsa, işçi sınıfı da savaşı iç savaşa çevirecek, Ortadoğu'nun bu en tehlikeli savaş odağı devletini, devrimle yerlebir edecektir.

Öğrenci hareketinin içinde bulunduğu tıkanıklığın sorumlusu öğrenci tabanı değildir.

Örgütlenme tabanın gerisinde kalınca...

Geçenlerde derneklerin yedisi birden kapatıldı. Dernekler bir yandan açılmakta, diğer yandan kapatılmaktadır. Bu neyi gösteriyor? Birincisi, yığınsallaşma gerçekleşemediği sürece, legal derneklerin ikide bir kapatılacağı ortaya çıkıyor. İkincisi, bugünkü legal olanaklar içinde hapis kalmış legal derneklerin tek başına yeterli olmadığı anlaşılıyor.

Gençlik, tüm zayıf halkalarda, toplumun en politize ve duyarlı kesimlerindendir. Bu ülkelerde, toplumun hiçbir kesiminin istemlerine yanıt veremediği için aciz kalan burjuvazi, bu aczinin ceremesini öğrenci gençlikten de çeşitli şekillerde çıkarmaya, onu denetim altında tutmaya çalışmaktadır. Durum Türkiye'de de böyledir.

Eğitim sınıf çelişkilerinin yansıdığı çelişki yumaklarından birisidir. Çelişkilerin keskin, demokrasi için yoğun savaşımın zorunlu olduğu Türkiye'de, öğrenci gençliğin özerk-demokratik üniversite kavgası, ister istemez devrimci savaşımla bütünleşmek durumundadır. Ancak öğrencilere öncülük edenlerin bazı yanlış anlayışları nedeniyle bu bütünleşme gecikmekte ve güçleşmektedir. Bununla bağlı olarak, bu yazıda, bugün öğrenci örgütlerinin öğrenci yığınının gerisinde kalmışlığına değinmek istiyoruz.

Dar, kalıpçı, pasifist ya da ayakları yerden kopuk "militan" düşünceler öğrenci gençliği bir noktaya itiyor, sonra ona dönüp suçlu sensin deniliyor... Evet öğrenci gençlik hareketi bir yerde tıkanmıştır. Ama bunun nedeni gençliğin kendisi değil, bir avuç resmi ve küçük burjuva solcusudur.

Öğrenci gençlik, 1983'le birlikle girilen ara dönemde, faşizmin çözülmesiyle kaçınılmaz biçimde aralanan legal olanakları kullanmaya ve genişletmeye başlamıştı. O zamandan bu yana Türkiye'de sınıf savaşımı nicel, nitel sıçramalar geçirdi, nereden nereye geldi. Bununla bağlı olarak, öğrenci hareketinin de bugün çok daha ileri bir noktada olması gerekirken, geri kalınmıştır. Öğrenci örgütlenmesi dar bir koridora tıkılmıştır. Öğrenci eylemlerinde de yeterli bir yükseliş yoktur.

Oysa öğrenci gençlik özerk-demokratik üniversite için YÖK'e karşı savaşıma militanca başlamıştı. ANAP'ın hazırladığı ve dernekleri hedef alan yasa tasarısını geri çektiren öğrenci gençlikti. Tutuklu arkadaşlarının serbest bırakılması için eylemler ortaya koyan yine onlardı. Bugün de bazı eylemler yapılıyor. Örneğin Ankara üniversitesi, Gazi üniversitesi ve ODTÜ'deki öğrenciler Türk-İş'in yemek boykotuna destek verdiler. 16 Mart eylemi yapıldı. Ama genelinde, örgütlenme de, eylemler de yeterli değildir.

Resmiler o güzelim başlangıçtan sonra gelişen militan özlü öğrenci hareketini legalite sınırları içine hapis ettiler. Öte yandan küçük burjuva solları, baskı ve işkence edebiyatı yapmaktan, öğrenci sorunlarıyla bağlı, militan eylem koyamıyorlar, tabanı örgütlenmeye katamıyorlar.

Yığınsallaşamamak, eylemsizlik, kısır eylem biçimleri içinde sıkışmışlık, liderlik boşluğu... Yanlış anlayışlar ve örgütlenme sonucunda hareketin bu noktaya gelip tıkanacağı belliydi. Bu tıkanıklık geçicidir, aşılacaktır, ama şimdilik, öğrenci örgütlenmesinin önüne geçmek isteyen burjuvazinin, işine yaramaktadır.

Kitle iletişim araçlarının gücünün bilincinde olan burjuvazi propaganda, ajitasyon ve demagoji mekanizmasını tüm çirkinliğiyle çalıştırıyor. Öğrenci gençliği psikopat olarak adlandırıyor. "Aman efendim öğrenci milleti mi, bunalımından sokaklara taşarlar!" Bu izlenim yaratılmak isteniyor. Çünkü öğrenci gençliğe yönelik "uslu dur" korkutmaları gerçekte sonuç vermemiştir. Şimdilik sonuç veren, gençlik örgütlenmesinin başını çeken yanlış anlayışlardır. Bunlar yüzünden gençlik, haksız yere, "apolitik" diye suçlamalarla yüzyüze kalmıştır.

Ancak öğrenci gençlik bunların yanıtını vermek için hazır beklemektedir. Öğrencilerle yapılan söyleşilerde, kendileri varolan hareketten tamamiyle dıştalandıklarını, karar evrelerinde dayatmacılığa uğradıklarını açıkça söylemektedirler. Edilgenliğe itilmişlik denir buna.

Bir bölüm öğrenci, derneklerdeki garip işleyişler yüzünden derneklerden umudu kesmiş olup, dışta kalıp salt eylemlere katılmaktadırlar. Bir bölüm böyle bir örgütlenmeyle eyleme de çıkılmaz diye düşünmektedir. Diğer bir bölüm ise derneklerin resmi yönetimleri tarafından geri eylem biçimleriyle pasifize edilmiştir. Öğrencilerin ciddi bir örgütlenme ve militan eylem isteklerini görmeyenler gözlerine gözlük takmalıdırlar. Artık tabanı dıştalayan kaptıkaçtı tür örgütlenmelerden vazgeçilmelidir. Özellikle şu imza toplama, çelenk koyma, milletvekilini ziyaret gibi "eylem" biçimlerinden çıkılmalıdır. Bunlar gündemde "yan" biçimler olarak kalabilir.

Çözümsüzlüğe gidilirken, biz kendilerine önermelerde bulunmuştuk. Artık bu dönme dolaptan inmek gerekiyor, "aslolan savaşmaktır, yığınsallaşmaktır, komünist gençlik örgütlenmesidir, merkezi yapılanmadır."

Geçenlerde derneklerin yedisi birden kapatıldı. Dernekler bir yandan açılmakta diğer yandan kapatılmaktadır. Bu ne gösteriyor? Birincisi, yığınsallaşma gerçekleşemediği sürece, legal derneklerin ikide bir kapatılacağı ortaya çıkıyor. İkincisi, bugünkü legal olanaklar içinde hapis kalmış legal derneklerin tek başına yeterli olmadığı anlaşılıyor.

Yığınsallaşma sorununun çözümü, bir yandan öğrenci tabanın gerisinde kalan istemler ve eylem biçimleri koyan resmi çizgiyi sergilemek, öte yandan kaptıkaçtı örgütlenme anlayışından vazgeçmek ve doğal üyeliği benimsemektir.

Doğal üyelik temelinde oluşacak tek merkezi yapılanma altında çeşitli öğrenci birlikleri dallanabilir. Ayrıca bu yapı öğrenci birliklerinde farklı politik eğilimlerin varlığını ve ideolojik savaşımını dışlamaz. Tam tersine bu gereklidir ve Türkiye gibi bir ülkede öğrenci gençliğin büyük bölümü, dar kalıpçı düşünceleri reddederek işçi sınıfının devrimci savaşım çigisini benimsemede gecikmeyecektir.

Öte yandan, öğrenci örgütlenmesini legal olanaklara hapis kalmaktan kurtarmak için illegal komünist gençlik örgütlenmesi bir zorunluluktur. Merkez komitenin bir açıklamasında belirtildiği gibi bunun tohumu atılmıştır. Tohumu sulayıp filizlendirelim.

Olcay Türe

Türkiye'de faşizm çözüleli çok oldu ama:

Faşizmin bazı kafalarda da çözülmesi gerekiyor

Küçük burjuva devrimci örgütlerin kafalarındaki faşizmi artık çözmeleri gerekiyor. Eskiden olduğu gibi, herşeye faşizm deyip geçmek artık durumu kurtarmıyor. Yaşam, onların ilerlemelerini, faşizmse faşizm demelerini, faşizm değilse, faşizm olmadığını söylemelerini gerektiriyor.

İnsan düşünen bir varlıktır. Böyle olduğu için de, düşünceler insanın davranışlarında ister istemez yansır.

Sol hareketteki örgütlerin çoğu, faşizmin çözüldüğünü hâlâ kabul etmiyorlar. Bunlardan bazıları, gerçeği bilinçli olarak çarpıtmaktadırlar. Onlar için nefes tüketmeye bile değmez. Ama bazıları devrimci niyetler taşıyan örgütlerdir. Bakış açılarının bozukluğu yüzünden, bunlar, gerçeği net göremeмekte, görenlere de kulak vermemektedirler. Bu nedenle de, özellikle öğrenci gençlik hareketini, şimdilik geri çekici yönde etkilemektedirler.

Bu örgütler, ezelden beri, her duruma faşizm derlerdi. Örtülü faşizm, örtüsüz faşizm vb. faşizm türleri öne sürerlerdi. Onun için, bunların şimdi de faşizmin çözüldüğünü görmemeleri, kolayca kanıksanıyor. Ama gerçekte kanıksanmaması gerekir.

Sürekli faşizm görüşüne sahip bu örgütler, 12 Eylül ile gelen rejimin, önceki durumdan ciddi farklılıklar taşıdığını gördüler. Bu nedenle, bunların zırt fırt kullandığı faşizm terimi artık kafalarında farklı bir içerik kazandı. Bunların, 12 Eylül öncesinde de her duruma faşizm demeleriyle, bugün faşizmin çözüldüğünü kabul etmemeleri arasında önemli bir fark belirdi.

Artık bu örgütler "faşist diktatörlük" edebiyatı yaptıkları zaman, bunların davranışları da 12 Eylül dönemine uygun oluyor. Bu ise onların, öğrenci tabanın bile gerisinde kalmalarına neden oluyor.

Koşulları, yanlış bir "bilinç" ya da abuk sabuk kalıplar yerine sağduyuyla değerlendiren öğrenci taban, ortamın ne büyük bir değişiklik geçirdiğini, 12 Eylül döneminin geçtiğini görüyor. Yaygın örgütlenme ve yığınsal eylem için elverişli koşulların bulunduğunu da görüyor. Onun eğilimleri bu gördükleri temelinde belirlenirken, ona sözde öncülük etmeye soyunan küçük burjuva devrimci örgütlerin eğilim ve davranışları, hâlâ 12 Eylül kalıplarından kurtulabilmiş değildir. Resmiler, öğrenci hareketini, bilinçli olarak, reformizmle, sosyal demokratlaşmayla boğmaya çalışırken, küçük burjuva devrimcileri de, başka bir konumdan, öğrenci tabanın gerisinde kalıyorlar.

Küçük burjuva devrimci örgütlerin kafalarındaki faşizmi artık çözmeleri gerekiyor. Eskiden olduğu gibi, herşeye faşizm deyip geçmek artık durumu kurtarmıyor. Yaşam, onların ilerlemelerini, faşizmse faşizm demelerini, faşizm değilse, faşizm olmadığını söylemelerini gerektiriyor.

Öğrenci yığını arasında, uyuz resmi çizgiye tepki birikmektedir. Küçük burjuva devrimci örgütler, yaşamın gereklerini yerine getirip, bir atılım yapabilirlerse, öğrenci arasında hızla güçlenebilirler. Yapamazlarsa, öğrenciler arasında hızla yayılmakta olan devrimci eğilimler için *tek* çekim merkezi, işçi sınıfının devrimci savaşım çizgisi olacaktır. O zaman da, komünist gençlik örgütlenmesi, bu dev potansiyeli tek başına kucaklama sorumluluğu taşıyacaktır.

S.Günbudak

İşlerin çokluğu gibi haklı bir nedenden de olsa, parti çalışmasında laçkalığa yer vermemeliyiz.

Kaşıkla verip sapıyla çıkarmayalım

Çok çalışmaya hiç karşı değiliz. Devrimci savaşım devrimci özveri üstünde yükselir sözü, boş söz değildir. Ama parti disiplininden "özveri", devrimci bir özveri olmadığı gibi, hiçbirimizin hakkı da değildir. Disiplini bozmayacak, laçkalığa yol açmayacak sınırlar içinde çok çalışmalıyız. Bunun ötesi yarar değil zarar getiriyor.

Cemile Çakmak

Geçen sayımızdaki Kavga ve Yorum'da, Yürükoğlu yoldaşımız, dönemlere ilişkin önemli bir genelleme yaptı ve şöyle yazdı:

"Geri çekilme döneminin de, ileri atılım döneminin de yarattığı sıkıntının kendini dışa vuruş biçimleri büyük ölçüde aynıdır. Ancak, ilerleme dönemiyle, gerileme dönemi arasında basıncın, sıkıntının kaynağı arasında büyük fark vardır. Gerileme dönemindeki sıkıntıların kaynağı yenilgi, terör ve yığınların pasifize olmasıdır. İlerleme dönemlerinin sıkıntılarının kaynağı ise açılan fırsatlara yetişememenin örgütler üzerine getirdiği basınçtır. Bu nedenle bugünkü sıkıntılar farklı bir durumdur. İlerlemeye yetişememenin getirdiği şeydir. Ama sıkıntısı aynı."

Aynı yazıda yoldaşımız, bu çok doğru genellemeden, partili yoldaşların daha uyanık çalışmalarına ilişkin, önemli bir sonuç da çıkarmıştı. Ancak, kendisinin de belirttiği gibi, aynı genellemeden çıkartılması gereken daha birçok sonuç vardı. Gerçekten de öyledir. Biz de bu yazıda, bir başka sonuç çıkaracağız.

Türkiye öyle bir ortama girdi ki, eskiden sağcı diye bilinen, hala DYP'li olduğu söylenen sendikacılar bile komünist gibi konuşuyorlar. İnsan onların sözlerini duyunca, kulaklarına inanamıyor. Bu yalnızca bir örnek. Daha birçok örnek sıralanabilir. Hepsi de bir noktaya işaret ediyor: 5. Kongremizin "Türkiye'nin gereksinimi savaşkan bir komünist partisidir" belgisi, artık hepten pratikleşmiş, güncelleşmiş, hatta acilleşmiştir.

Bu, hem açılan ve yakalama sorumluluğunu taşıdığımız fırsatların enginliğini, hem de bunlara yetişme çabasının bindirdiği basıncı anlatıyor. Partimiz gerçekten büyük basınç altındadır.

Bu basınç karşısında yorulanlar, dönenler oluyor. Buna Yürükoğlu yoldaşımız yazısında değinmişti. Biz buna değinmeyeceğiz. Zaten yoldaşlarımızın ezici çoğunluğu, "basıncın bu türüne can kurban" demektedirler.

Tünelin ucunda devrimin kızıl aydınlığı artık neredeyse gözle görülüyor. İşçi sınıfını, Kürt Türk tüm halkımızı açlığa, işsizliğe, zorbalığa mahkum etmeye çalışan zararlı mahluk burjuvaziyi devirmenin, dünya devrimine emperyalist zincirden bir halka eklemenin, Güney Afrika'nın ne yazık ki satışa çıkarılan devrimine destek vermenin, oportünizme, revizyonizme uluslararası planda yönelttiğimiz haklı eleştirileri maddi güce dönüştürmenin ve hatta, güzelim Sovyetler Birliği'nin geriye doğru sürüklenmesini engellemeye yardım etmenin bir komünistte ne gibi duygular doğuracağını söylemeye bile gerek yok. Bunları düşünmek, bugünkü basıncın yarattığı fiziksel yorgunluğu daha şimdiden silip süpürüyor ve böyle basınca can kurban dedirtiyor.

Bizim değinmek istediğimiz sorun, bugünkü basıncın yarattığı herhangi tür bir yorgunluk vb. değildir, şudur:

Yoldaşlarımız, hiç şikayet etmeden, deli dana gibi koşturuyorlar. Gün 24 saat ve işler çok. Bu sıkışıklık içinde, planlanana uymayan en küçük bir gelişme, zincirleme bir dizi başka planı da aksatıyor. Bu nedenle, her zaman sözünü tutan yoldaşlarımız da, verdikleri bazı sözleri tutamaz konumlara düşüyorlar. Unutkanlıklar doğabiliyor. Evet, bunların çok haklı bir nedeni var. Ama nedeni ne olursa olsun, sonuçta bu durumlara verilen ad, laçkalıktır ve bu durumların zincirleme bir laçkalaştırıcı etkisi de olmaktadır.

En haklı nedenlerle de olsa, laçka çalışan bir örgüt yüksek verim alamaz. Hele ki bu örgüt komünist partisiyse, yine nedeni ne olursa olsun, laçkalık, disiplini kemirerek, partiyi candamarından yaralar. Disiplini bozulmuş bir komünist partisi ise hiç verim alamaz. Yani kaşıkla verirken, sapıyla çıkarmış oluruz.

Çok çalışmaya hiç karşı değiliz. Devrimci savaşım devrimci özveri üstünde yükselir sözü, boş söz değildir. Ama parti disiplininden "özveri", devrimci bir özveri olmadığı gibi, hiçbirimizin hakkı da değildir. Disiplini bozmayacak, laçkalığa yol açmayacak sınırlar içinde çok çalışmalıyız. Bunun ötesi yarar değil zarar getiriyor.

Bunun için, birincisi, iş miktarını, bilinçli olarak bu sınırda tutmalıyız. Bunun ötesini, elde olmayan nedenlerle belirli bir süre içinde yapılamayan iş saymak, ne kötüdür, ne yanlıştır. İç rahatlığıyla bunu yapmalıyız.

İkincisi, işler bastırdıkça, oturup planlamaya zaman ayırmak insana zaman kaybı gibi geliyor. Ama gerçekte tam tersinedir. İşler bastırdıkça planlama daha büyük önem kazanıyor, daha iyi planlama yapmak gerekiyor. Bunu ihmal etmek, bizim işleri değil, işlerin bizi örgütlemesi sonucunu doğuruyor.

Üçüncüsü, planlama yaparken, işlerin öncelik sırasını doğru saptamak, durumda değişme olursa anında yeni duruma uyarlamak gerekiyor. Bunun için de, kafadan değil, yazılı çalışmak, küçük notlar almak ve alınan notlara bakmayı da unutmamak gerekiyor. Bunca koşuşturma içinde, bazen geri dönüp baktığımızda, çok daha önemli bir işe "zaman kalmadığını" görüyoruz.

Dördüncüsü, örgüt insanlardan oluşan bir dokudur. İş planlamak, insan etkenini unutarak yapılamaz. Kendimiz dahil, tüm yoldaşlarımıza ilişkin tüm veriler, dikkate alınmalıdır. Başta bu düzgün yapılmamışsa, sonra istenen olmamışsa, hiç başkasını suçlamayalım.

Beşincisi, yine insan etkeniyle ilgili, ama bir başka açıdan ilgili bir nokta. İşler ne kadar çok olursa olsun, yarım bir insanın yapacağı işe bile ne kadar muhtaç olursak olalım, hoşgörü gösterilmeyecek tutumları olan, gerileyen ve gönülsüzlük yayan partililere karşı elimiz titremesin. Çok iş laçkalık yaratıyor dedik. Bu yoldan da yaratır. Böyle partililere müdana etmek yerine, ilerlemeye açık, güvenilir sempatizanlarımızdan yardım isteyelim.

Daha çok nokta yazılabilir. Örneğin, parti yayınlarımızdan örgütlenmeyle ilgili çok değerli olanları vardır, bunlar yeniden okunsa ne kadar iyi olur. Ama başka noktaya değinmeyeceğiz. Amaç, yoldaşlarımızın dikkatini soruna çekmektir. Bu olduktan sonra, yoldaşlarımız kendileri de çözümleri bulur yaratırlar. Önemli olan düşünmektir.

Biz eskiden "düşünceli" sözcüğünün anlamını, kabalık-kibarlık çerçevesinde sanardık. Bu kendi düşüncesizliğimizdenmiş. Düşündükçe görüyoruz ki, "düşünceli" sözcüğünün çerçevesi çok çok genişmiş. İşimizi, yoldaşlarımızı, hem anlık, hem uzun erimli olarak düşünmeli, düşünerek çalışmalıyız. Herşeyin ana halkası budur.

Başarılarımızı, eksikliklerimizi tek tek ele aldık, izleyeceğimiz yolu aydınlattık.

Yeni d¨nem hedefl rimizi saptadık.

Merkez organımızı iyi okuduğumuz,eğitimini aksatmadığımız zaman,işlerimize gerçekten daha canlı, daha atak bir şekilde sarılıyoruz.

Değerli yoldaşlar, Üç aylık dönemin sonunda organımızın çalışmalarını değerlendiren bir toplantı yaptık. Bunu *Lokomotif* olarak yazıya döküyoruz.

İlk başta, dönemin başında saptadığımız hedeflerimize ulaşmak için yaptığımız bütün çalışmaları ve aldığımız kararları tek tek tartıştık. Hedeflerimizle karşılaştırdık. Bunun sonunda, başarılarımız başarısızlıklarımız ortaya çıktı.

Geçen döneme ilişkin bir dizi sonuç ortaya çıkardık. Bunların içinden önemsiz olanları attık. İşimize yarayacak olanları yazdık. Bundan sonra, üst örgütümüzün yeni dönemde çalışmalarımızı belirleyecek olan genel hedeflerini dikkate alarak kendi hedeflerimizi saptadık. Böylece eski çalışma dönemiyle yenisini kesintisiz bir biçimde birbirine bağlamış olduk.

Toplantımızın büyük yararı oldu

Değerli yoldaşlar, toplantımızı laf olsun adet yerini bulsun diye yapmadık. Başarı ve eksikliklerimizi tek tek saptayarak, pratikte alacağımız yolu aydınlattık. Bir kere, ciddi bir şekilde silkelenmeye ihtiyacımız varmış. Bunu farkettik. İkincisi, daha şimdiden, doğabilecek kaymaların ve yanlış eğilimlerin önünü kestik. Ayrıca sınıfımıza duyduğumuz güveni, devrim ve komünizme olan inancımızı, partimize bağlılığımızı tazelemiş olduk.

Üst organımızın genel hedefleri şunlardır:

1. Partiye yeni üyeler kazanmak.
2. Merkez Organımızı daha geniş yaymak ve dağıtım miktarını artırmak.
3. Merkez Organa her yoldaşın yazmasını sağlamak ve bunu göndermek.
4. Merkez Organa, dağıtımdan gelen geliri düzenli olarak göndermek.
5. Merkeze %25'i düzenli göndermek.
6. İşçi kollektiflerini canlandırmak ve yeni üyeler kazanabilecek bir konuma yükselmek.

Üst organımızın hedeflerini, hedeflerimiz onlara bağlı olduğu, onların gerçekleşmesi için kaldıraç işlevi göreceği için yazmayı gerekli gördük. Bizimkiler bunların ışığında saptanmıştır.

Bizim hedeflerimizi sıralamadan önce önemli bir noktanın altını çizmek istiyoruz. Merkez Organımızı iyi okuduğumuz, eğitimini aksatmadığımız zaman, işlerimize gerçekten daha canlı daha atak bir şekilde sarılıyoruz. Çünkü "bu fikirler hayata geçecek ve geçmeli" düşüncesi, işleri daha zevkli yapıyor. Ayrıca yaptığımız tartışmalar da, hareketliliğimizi artırıyor. Bu sihirli birşey bunun altını çizmek istiyoruz.

Hedeflerimiz

Şimdi hedeflerimize geçebiliriz. Bizim organ olarak hedeflerimiz şöyle:

Merkez Organ ve yayınlarımızın dağıtımını örgütlemek. Bununla ve genel hedeflerle bağlı olarak saptadığımız hedefler şunlardır:

1. Merkez Organ dağıtımını 5 günde bitirecek şekilde örgütlenmek, geri kalan zamanda da, atölye ve ev ziyaretleri yapmak. Merkez Organın dağıtımını daha da artırmak için yeni dağıtım planı çıkartmak. Aboneleri yenilemek, yeni abone bulmak.
2. Merkez Organımızı satır satır okumak.
3. Her yoldaşın yeni bir arkadaş çevresi bulması.
4. Sokakta, legal dernekte siyaset konuşmak.
5. Organ eğitimlerine ve dernekte yapılan seminerlere hazırlanmak.
6. Dönemin sonuna kadar en az 2 kişiyi partiye önermek.
7. İşçilerin çalıştığı yeni işyerleri bulmak.
8. Düzenli bir şekilde enformasyon getirmek.
9. Gazete satışında, bölgeyi iyi bilen yoldaşların yanına, bölgeyi tanımayanları koymak ve bölgeyi öğrenmelerini sağlamak.
10. Merkez Organın parasını düzenli göndermek, bunun için merkezden, hesap numarasını almak.
11. Düzenli bir şekilde Merkez Organımıza yazı, haber göndermek. Ayrıca organ olarak yazı yazmak.
12. İşçi kollektifini canlandırmak için sorumlu yoldaşı özendirecek girişimlerde bulunmak.
13. Aksayan keseneklerimizi ödemek, kesenekleri aksatmamak.
14. Gazete ilişkilerini, partiye nasıl kazanmalıyım diye düşünmek.
15. Parti mallarını sakınarak kullanmak.

Son söz

Bu dönemde gerçekleştirmek için önümüze koyduklarımızın bir kısmını, davranışlarımızda alışkanlık olması gerekirken, aksadığı için hedef olarak koyduk. Bunları düzelteceğiz. Organımızın önündeki hedefler gerçekleştiği zaman bir bütün olarak örgütümüzün çehresi değişecek, tıkır tıkır işleyen bir mekanizmaya dönüşecek.

İçten, yoldaşça selamlarımızla, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Tek büyük işçi sınıfı.

Tek silah illegal parti.

Lokomotif, Paris

Gorbaçof'un çizgisi kadın sorununa da uzanıyor.

Sovyet kadını ev köleliğine geri döndürülmek isteniyor

Gorbaçof, başka konularda olduğu gibi, kadın sorununda da, Marksist-Leninist ilkeleri ayaklar altına alıyor. Üstelik iki yüzlü davranıyor. Bir yandan toplumu demokratikleştirmekten bahsediyor, öte yandan kadınların haklarını buduyor.

Gorbaçof, kadının toplumdaki rolünü burjuvazinin gördüğü gibi görüyor. Kadının evdeki "kadınsı misyonu"na dönmesini istiyor.

Gorbaçof, *Perestroyka* kitabının, bu sayfamızda çevirisini yayınladığımız, "kadın ve aile" başlıklı bölümünde, kadının, sosyalizm altında kazandığı hakları, sosyalist toplumun kuruluşunda ve faşizmin yenilmesinde oynadığı önemli rolü vurguluyor. Sonra dönüp bu söylediklerini geri alıyor.

Gorbaçof, "zor ve kahraman" Sovyet tarihinde, kadınların, anne olarak, yuva-kurucu olarak rolü ve çocukların eğitimi görevinden kaynaklanan hakları üzerinde durulmadığını, kadınların bunlar için yeterince zamanı olmadığını, bunun da aile bağlarını zayıflattığını ve kadının aileye olan sorumluluklarında gevşemeye neden olduğunu söylüyor. Kadının, "kadınsı misyonu"na kavuşturulması için neler yapılabileceğinin basında, demokratik örgütlerde, işte, evde, tartışıldığını da sözlerine ekliyor. (Mihail Gorbaçof, *Perestroyka,* İng, basım, Pergamon Press, s. 116-118)

Başka bir değişle, Gorbaçof Sovyet kadınının, Ekim Devrimiyle kazandığı hakları geri almak istiyor.

Lenin, 1919 yılında yazdığı bir makalede kadınların durumunu şöyle anlatıyordu:

"Kadınları tam kurtaran yasalara rağmen, o hâlâ *ev kölesi* olarak kalmaya devam ediyor. Çünkü küçük ev işleri kadını ezer, boğar, yararsızlaştırır, aşağılar, onu mutfağa ve çocuk bakımına zincirler. Kadın, emeğini, üretici olmayan, küçük, sinir bozucu, yararsızlaştırıcı, uyuşturucu işlerde barbarcasına harcar. *Kadınların gerçek kurtuluşu*, gerçek komünizm, yalnızca, (devlet erkini ele geçiren proletaryanın öncülüğünde) küçük ev işlerine karşı tam bir savaşın başladığı yerde ve zamanda, daha doğrusu büyük ölçekli sosyalist ekonomiye *tam bir dönüşüm* başladığı zaman başlayacak."(Lenin, *Toplu Yapıtlar* c.29, s.429)

Lenin'in bu makalesinin üzerinden 69 yıl geçti. Hâlâ Sovyetler'de kadınlar, erkeklerin yapmak istemedikleri işleri yapmaktadırlar ve "ev köleliği"nden fazlaca kurtulamamışlardır. Yine de kadının durumu, yıllar içinde belli bir ilerleme kaydetmiştir. Şimdi Gorbaçof kadınları, toplumsal üretimden çekerek, tekrar ev işlerine, çocukların bakımına ve eğitimine bir de söylemiyor ama, kocalarına hizmet etmeye geri döndürmek istiyor. Onları tekrar eve hapsetmek istiyor.

Oysa sosyalizmde ev işlerinin, çocuk bakımının ve eğitiminin toplumsal hizmet olarak karşılanması gerekiyor. Kadın ve erkeğin sorumluluğu eşit olmalıdır. Kadını üretimden koparmak, proletaryanın kurtuluş yolunu da tıkar ve Maksizm-Leninizme tamamen terstir.

Gorbaçof, başka konularda olduğu gibi, kadın sorununda da, Marksist-Leninist ilkeleri ayaklar altına alıyor. Üstelik iki yüzlü davranıyor. Bir yandan toplumu demokratikleştirmekden bahsediyor, öte yandan kadınların haklarını buduyor.

Gorbaçof'un bu tutumu, uzun bir süredir SBKP yöneticilerinin gizlice yürüttükleri erkek şovenizminin vardığı yeni aşamayı da gösteriyor.

Kadınların, nüfusun yüzde 53'-ünü, işgücünün yüzde 51'ini oluşturmasına karşın, parti üyelerinin ancak üçte birinden azı kadındır. Parti yöneticilerinde bu oran çok daha düşüktür. Politbüro'da ise kadın üye yoktur. Yıllardır bu böyledir.

Ama şimdi, Gorbaçof, kadın haklarını budamak, bir de, üretimden koparmak istiyor. Onun bu isteğini, izlemekte olduğu ekonomik siyasetten ayıramayız. Sovyet kadını niçin, "ev köleliğine" tekrar sokulmak isteniyor?

Gorbaçof, kapitalizme özgü ekonomik mekanizmaların yaygın kullanılmasıyla ve özellikle de kârsız işletmelerin kapatılmasıyla çığ gibi büyümesi beklenen işsizliğe çare olarak, kadınları üretimden çekerek, sorunu, kapitalizmin çözdüğü gibi "çözmek" istiyor.

Gorbaçof, toplumun yarısını karşısına almamak için ne kadar "gerçekçi"(!) nedenler ileri sürüyor, toplumda tartışma açıyor. Ama boşuna. Sovyet kadınları kazandıkları hakları kolayca teslim etmeyeceklerdir. Toplumun yedek işgücü durumuna gelmeyeceklerdir.

Ücretleri ve yaşam koşulları kötüleşmekte olan işçi sınıfının ve hakları elinden alınmaya çalışılan kadınların, SBKP yönetiminin bu çigisine karşı, sosyalizmi koruma savaşımları birbirinden ayrı düşünülemez.

Bu konuda, *Komünist Manifesto*'da ve bizim parti programımızda yer alan Marksist-Leninist doğruyu yinelemek istiyoruz:

"Kadınların ezilmeleri, insanın insan tarafından sömürülmesiyle bağlı olduğundan, sömürünün ortadan kaldırılması, kadınların kurtuluşunun *başlangıcı* olacaktır. İşçi sınıfının ve kadınların kurtuluşu bu nedenle birbirine bağlanmıştır.

(...)

"Ancak, işbölümü ortadan kalkmadan, burjuva hakkın dar çevreni aşılmadan, yani hak katkıya bağlı olmaktan çıkmadan kadın kurtulamaz. Kadının gerçek kurtuluşu komünizmdedir." (*Türkiye Komünist Partisi Programı*, s.43-44)

Ahmet Fırat

Gorbaçof'un *Perestroyka* kitabından ibret verici bir bölüm

"Kadın ve aile"

Gorbaçof, Sovyet kadınını, "ev işine, çocuk yetiştirmeye, iyi bir aile havası yaratmaya", "aile sorumlulukları"na, başka bir deyişle "kadınsı misyonuna" *geri döndürmek* için uğraşıyor. Kadın konseyleri kurulmuş. Sakın aldanmayın. Onların da işlevi ailenin rölünü öne çakarmak! Bütün bunlar Marksizm Leninizmin tüm mantığına, en başta *Komünist Manifosto*'ya taban tabana zıttır.

Bugün ülkenin, kadınları ekonominin yönetimine, kültürel gelişmeye ve kamu yaşamına daha aktif olarak katması zorunludur. Bu amaçla ülkenin her yanında kadın konseyleri kurulmuştur.

Ocak plenumu, özellikle sağlık bakımı, eğitim, kültür ve bilimde milyonlarca kadın çalıştığı için, daha çok kadının yönetimsel görevlere yükseltilmesi sorununu da gündeme getirdi. Tüketim, ticaret ve hizmet endüstrilerinde de çok kadın çalışmaktadır.

Kadının ne kadar kurtulduğu, çoğu zaman bir toplumun toplumsal ve politik düzeyini değerlendirmede bir ölçek olarak görülüyor. Sovyet devleti, kadına karşı, çarlık Rusya'sında son derece tipik olan ayrımcılığa, kararlılıkla ve ödünsüz olarak son verdi. Kadınlar erkeklerle eşit, yasal garantisi olan bir toplumsal statü kazandılar. Sovyet hükümetinin kadına vermiş olduklarından gurur duyuyoruz: Erkekle aynı çalışma hakkı, eşit işe eşit ücret ve toplumsal güvenlik. Kadınlara, bir eğitim görebilmeleri, bir kariyer sahibi olabilmeleri ve toplumsal ve politik etkinliklere katılabilmeleri için her fırsat tanındı. Kadınların katkısı ve özverili çalışması olmadan ne yeni bir toplum kurulabilirdik ne de faşizme karşı savaşı kazanabilirdik.

Ama, zor ve kahraman tarihimiz boyunca, yıllar içinde, kadınların, anne ve yuva yapıcı rolünden ve çocuklara ilişkin olarak kaçınılmaz eğitici işlerinden doğan özgül haklarına ve ihtiyaçlarına dikkat veremedik. Bilimsel araştırmayla uğraşan, inşaat şantiyelerinde, üretimde ve hizmetlerde çalışan, yaratıcı etkinliklere katılan kadınların, evdeki günlük görevlerini -ev işi, çocukların yetiştirilmesi ve iyi bir aile havasının yaratılması- yerine getirmeye artık yeterli zamanları yoktur. Keşfettik ki çocukların ve gençlerin davranışlarına, ahlakımıza, kültürümüze ve üretime ilişkin sorunlarımızın çoğu, bir ölçüde, aile bağlarının zayıflamasından ve aile sorumluluklarına karşı gevşek tutumdan kaynaklanıyor. Bu, bizim, kadını herşeyde erkekle eşit yapmaya yönelik içten ve politik olarak haklı isteğimizin çelişkili bir sonucudur. Şimdi *Perestroyka* sürecinde, bu eksikliği gidermeye başladık. Bu nedenle, artık kadınların, tamamen kadınsı misyonlarına geri dönmelerini olanaklı kılmak için ne yapmalıyız sorusuna ilişkin, basında, kamu örgütlerinde, işte ve evde ateşli tartışmalr yapıyoruz.

Bir başka sorun da kadınların, sağlıklarına zararlı, zor işlerde çalıştırılmalarıdır. Bu, muazzam sayıda erkek kaybettiğimiz ve bizi her yerde üretimin her alanında yoğun bir erkek kıtlığına sokan savaştan kalan bir mirastır.

Bizim için, en acil toplumsal görevlerden biri -aynı zamanda alkole karşı kampanyada ana bir görev- ailenin sağlığını iyileştirmek ve toplumdaki rolünü öne çıkarmaktır. Kadın konseylerinin çok aktif olmasını ve insiyatifi almasını bekliyoruz. Bunlar, daha yeni harekete geçiyorlar ve çok şeyler yapabilirler, zira başka hiçbir örgüt, özel yaşamla ve kadınların bilinen sorunlarıyla, bunlar kadar yakından ilgili değildir.

Prestroyka'nın ekseni ve garantörü olan, toplumun daha da demokratikleştirilmesi, kadınların rolünü öne çıkarmadan, kadınların aktif ve özgül katılımı olmadan ve onlar bizim tüm reform çabalarımıza içten bağlanmadan, olanaksızdır. İnanıyorum ki toplumumuzda kadınların rolü düzenli bir biçimde büyüyecektir.

SBKP yönetimi, Güney Afrika devrimini boğmak için emperyalizmle elele vermiştir

Emperyalizme ve uzlaşmacılığa karşı savaş atbaşı yürüyor

Güney Afrika rejimi, SBKP'nin uzlaşmacı tutumunu ustaca kullanarak, konumunu güçlendirmeye çalışıyor. Hem Güney Afrika devrimini, hem de devrimci "cephe devletleri"ni yenerek, ırkçı rejimden vereceği ufak ödünlere karşılık Afrika kıtasının güneyinde *tamamen* hakim olmak için didiniyor. Sovyetler'in emperyalizmle işbirliği içinde "sıcak noktaları söndürme" tutumu, Güney Afrika burjuvazisine yarıyor.

İşçinin Sesi, her zaman Güney Afrika'yı emperyalizmin önemli bir zayıf halkası olarak değerlendirdi. Güney Afrika'da gerçekleşecek devrimin, emperyalizme, resmi "komünist" çizgiye ve onun sınıf uzlaşmacı siyasetine ciddi bir darbe indireceğini söyledi. Güney Afrika'da işçi sınıfının savaşımını destekledi. Son yıllarda SBKP yönetiminin, emperyalizmle işbirliği içinde, Güney Afrika devrimini boğmaya çalıştığını, ama bunun o kadar da kolay olmayacağını yazdı.

SBKP yönetimi devrimi boğmak istiyor

Gazetemizin 333. sayısında yayınlanan yazıda şöyle demiştik:

"Sovyetler, bütün çalkantılı bölgelerde, çatışma durumlarını, hem de emperyalizmle birlikte 'kollektif' olarak, dağıtmak istediğini açıkça söylemiş, Güney Afrika'nın adını ise özel olarak belirtmiş. Açıktır ki, şimdi bir yandan bu 'iş' için ABD'yle masaya oturuyor, öte yandan ANC'yi, GAKP'yi işleri yavaşlatma, çatışmayı dağıtma yönünde sıkıştırıyor. Sovyetler, bir devrimi boğmaya çalışıyor!"(*İşçinin Sesi*, sayı: 333, 15 Temmuz 1987, s.15)

Gelişmeler, *İşçinin Sesi*'nin Güney Afrika devrimini ve Gorbaçof'un bu devrimi boğma isteğini doğru değerlendirdiğini göstermektedir.

Gorbaçof ve Reagan'ın 1985'de Cenevre'de yaptıkları görüşmede, Güney Afrika devrimini boğmaya karar verdikleri artık çok açıktır. Washington'daki "ihanetin zirvesinde" ise, herhalde bu işi nasıl yapacaklarını görüştüler!

Gorbaçof'un, *Pravda*'da Afganistan üzerine yayınlanan açıklamasında, Güney Afrika dahil, tüm "bölgesel çatışmaları"(yani devrimleri, sınıf savaşlarını da)" "birkaç yılda" durdurabileceğini söylemesi, ihanetin en açık biçimde ifadesinden başka birşey değildir.

Sovyetler Birliği'ne olan sevgisi yüzünden bu ihaneti kabul edemeyen, verilere gözlerini kapayanlar çıkabilir. Bizim de Sovyetler Birliği'ne ve Sovyet işçi sınıfına, halkına sevgimiz eksilmedi. Ama bu sevgi, bugünkü SBKP yönetiminin dünya devrimine düşman çizgisini sergilememize engel değildir, tam tersine onu gerektiriyor. Bu nedenle, SBKP yönetiminin Güney Afrika devrimini boğma çabalarına bazı örnekler vermek istiyoruz.

Sovyet Bilimler Akademisi öğretim üyesi ve Afrika uzmanı olan Gleb Staruşenko, "ANC kapitalist mülkiyeti yaygın bir şekilde kamulaştırma planları yapmamalıdır" ve "burjuvaziye bunun garantisini verme isteğini göstermelidir" dedi. Ayrıca, ANC'nin, beyaz azınlığın veto hakkının olduğu "iki meclisli parlamento"yu kabul etmesini savundu. (*Weekly Mail*, 9-15 Ocak 1987)

Staruşenko,*Frankfurter Allgemeine Zeitung*'a yaptığı bir açıklamada da, "kızıl yerine pembe Güney Afrika görmek istediğini" belirtiyor ve şunları ekliyor:

"Güney Afika sorununun çözümü için yürütülecek pazarlığın tabanı genişletilmeli ve İnkatha lideri Buthelezi ve öteki *homeland* liderleri gözden çıkarılmamalıdır."

ABD ziyareti sırasında Staruşenko, Sovyet yetkililerin Buthelezi'yle Washington'da görüştüklerini de açıkladı.*(Cape Times*, 31 Ağustos 1987)

Staruşenko'nun bu açıklamaları Güney Afrika devrimcilerinin şiddetli tepkisini topladı. Güney Afrika Komünist Partisi (GAKP), yayın organı *The African Communist*'te (1987, 2.sayı), Staruşenko'nun bir akademisyen olduğunu, kendi görüşünü söylediğini ve SBKP'nin görüşünü temsil etmediğini yazmak zorunda kaldı. SBKP de, Staruşenko'yu görevinden aldı.

Bir kez, Staruşenko SBKP'nin denetimindeki Bilimler Akademisi'nin yöneticilerindendir. SBKP Merkez Komitesi'nden farklı görüşler ileri süremez. "Yanlışı" bu görüşleri SBKP yönetiminin söyleyebileceğinden daha açık ve erken söylemesi oldu. SBKP'nin Güney Afrika'da uzlaşma yoluyla bir çözümü istediği zaten biliniyor. Staruşenko, bu çözüm için *somut* öneriler yapmıştır.

Nitekim, Staruşenko'nun ardından Yüce Sovyet Prezidyumu başkan yardımcısı Y.Y. Vagris, Sovyetler'in uzlaşma yoluyla çözümden yana olduğunu, ANC'nin Aruşa'daki konferansında yineledi. *(Weekly Mail*, 11 Aralık 1987)

Staruşenko'nun yerine atanan Gonçarof da, "iki-meclisli parlamento" ve "beyazların veto hakkı" dışındaki görüşleri tekrarladı.

Ardından, 8 Ocak 1988'de *Pravda*'da Vsovolod Ovçinnikof imzasıyla çıkan bir yazıda, İngiltere'den, yani Thatcher'dan, Zimbabwe'deki çözüme benzer bir çözümü Botha hükümetine kabul ettirmesi istendi. (*Independent*, 9 Ocak 1988)

Zimbabwe'deki çözümü hatırlayalım.

Zimbabwe, 1979'da İngiltere'nin arabuluculuğuyla hazırlanan anayasaya göre yönetiliyor. Bu anayasaya göre nüfusun yüzde 95'ini siyahların ve kalanını da beyazların oluşturduğu ülkede, 100 üyeli parlamentoda, beyazların 20 milletvekili çıkarma hakkı vardır. 40 üyeli senatoda ise, üyelerin yarısını, beyazların ve aşiret reislerinin gösterdiği adaylardan seçilenler oluşturuyor. 1979 anayasasında beyazların veto hakkı da vardı.

Zimbabwe'deki bu uygulama, özde Staruşenko'nun önerileriyle aynıdır. Buradan da ortaya çıkıyor ki, Staruşenko'nun görüşleri SBKP'nin görüşleridir. Fark, Staruşenko'nun bunları patavatsızca ortaya koymuş olması, zamanlamasını şaşırmasıdır.

Burada, Sovyetler Birliği'nin, yığın eylemlerinin, çatışmaların en yüksek olduğu dönemde değil de, uzlaşma yoluna ağırlık verdiği, silahlı savaşımı da buna bağlı kıldığı bir dönemde, ANC'nin Moskova'da büro açmasına izin vermesinin "ilginç" olduğunu da ekliyelim.

Kalp kalbe karşıdır

Sovyetler Birliği, Güney Afrika burjuvazisi, emperyalist ülkeler, ANC'yi uzlaşmaya, barışçıl çözüme itmek istiyorlar. Sanki silahlı devrim siyasal çözüm değilmiş gibi bunun adına "siyasal çözüm" diyorlar. Dışarıdan gelen bu basınç, ANC'yi çelişkili bir konuma getirmiştir.

ANC, ABD'yle, öteki emperyalist ülkelerin ve Güney Afrika burjuvazisinin temsilcileriyle sık görüşmeye başladı. Gazetemizin 333. sayısında bunu şöyle ele almıştık:

"ANC'de, gelişmeleri yavaşlatma yönünde, kendini pek fazla açığa vurmayan ama derinden sezilebilen bir çaba var. Böyle bir çabanın Güney Afrika'nın sıcak ortamında kendini hemen, tümüyle açığa vurulvermesi zaten beklenemezdi."(*İşçinin Sesi*, sayı:333, 15 Temmuz 1987)

Yaz aylarından bu yana ANC'nin eylemlerinde azalma olmuştur. Aruşa'da yapılan ANC Konferansı'nda, Ulusal Yürütme Komitesi, yayınladığı bildirgede, ırkçı rejimin savaşımı söndürmek için barışçıl çözüm önerileri ileri sürdüğünü, ama öte yandan, bazı koşullar yerine getirilirse *görüşmeler yoluyla sağlanacak bir çözümden yana olduklarını* açıkladı. Bu arada ırkçı rejim uzlaşmaya yanaşmadığı için silahlı savaşımı sürdürmek *zorunda* olduklarını söylüyorlar. Yani ırkçı rejim görüşlerini değiştirirse, uzlaşmak için görüşmelere başlayacaklar. Silahlı devrim de rafa kalkacak! Sovyetler Birliği, devrimci güçlere *bu* yönde baskı yapıyor.

Bu tutumun, bazı kaçınılmaz sonuçlar getireceği açıktı. Burjuvazi, saldıracaktı. Nitekim, yığın eylemlerinin geri çekilmesini fırsat bilen Botha hükümeti, Ulusal Demokratik Cephe dahil *apartheid* karşıtı 17 örgütü yasakladı. Siyah işçilerin en büyük sendikası COSATU'nun siyasal eylem yapmasını yasakladı. Buthelezi'nin İnkatha hareketine ise dokunmadı. İnkatha hareketi rejimin beşinci kolu olarak ANC militanlarına saldırmaktadır.

Botha'nın asıl anlatmak istediği, uzlaşmaya açık olduğudur. Ama Botha, pazarlığa güçlü konumdan başlamak ve bunu, yılların ırkçı rejiminin "rahatına" alışmış olan beyazları fazla ürkütmeden yapmak istiyor. ANC'yi ve öteki *apartheid* karşıtı örgütleri çökerterek, silahlı savaşımı bastırarak, devrimci dalgayı "yumuşatarak" görüşmeye başlamak daha işine geliyor.

Güney Afrika hükümetinin İçişleri Bakanı Adrian Vllok, hükümetin halen Güney Afrika'nın siyah bölgelerde varolan "devrimci ortamı" bastırarak, Haziran 1986'da ilan edilen olağanüstü hal durumunu kaldırmak istediğini söylüyor. (*Independent*, 25 Şubat 1988)

Güney Afrika burjuvazisinin niyeti bu ama, Güney Afrika'da sınıf savaşımı, Namibya'daki savaşla, Angola, Zimbabwe ve Mozambik'te devrimin ilerleyip ilerlememesiyle yakından bağlıdır. Bunun için Güney Afrika, bir yandan içeride GAKP'yi, ANC'yi, devrim savaşımını çökertmeye çalışıyor. Bir yandan da, Mozambik'te karşı devrimci MNR'ye, Angola'da devrime karşı yıllardır savaşan UNİTA'ya, para, silah, asker yardımı yapıyor. Güney Afrika birlikleri, yıllardır güney Angola'yı işgal altında tutuyor. Güney Afrika, Zimbabwe'yi de ekonomik olarak çökertmeye çabalıyor. Namibya ise zaten sömürgesi.

Botha, şimdi, bu durumla uyumlu olarak, Sovyetler'le pazarlığa oturma çabasındadır. Örneğin, genel kurmay başkanı general Magnus Malan, Gorbaçof, Afganistan'daki yaklaşımını Angola'da da gösterirse, yani Sovyet ve Kübalı askerler Angola'dan çekilirse, devrim sulandırılırsa, Güney Afrika askerlerinin Angola'dan çekileceğini, UNİTA hareketini desteklemekten vazgeçeceklerini(!) açıkladı.

İşçi sınıfının zaferi kaçınılmazdır

Güney Afrika rejimi, SBKP'nin uzlaşmacı tutumunu ustaca kullanarak, konumunu güçlendirmeye çalışıyor. Hem Güney Afrika devrimini, hem de devrimci "cephe devletleri"ni yenerek, "ırkçı" rejimden vereceği ufak ödünlere karşılık Afrika kıtasının güneyinde *tamamen* hakim olmak için didiniyor. Sovyetler'in emperyalizmle işbirliği içinde "sıcak noktaları söndürme" tutumu, Güney Afrika burjuvazisine yarıyor.

SBKP'nin bu çizgisi, yalnızca Güney Afrika devrimine değil, bütün dünya devrim hareketine düşmanlık çizgisidir. Ama, öznel istemler ne olursa olsun, sınıf savaşı dünya ölçeğinde yükselmektedir. Birçok orta kuşak ülkesi, devrimci durumla sarsılıyor, ya da ona doğru doludizgin ilerliyor. Türkiye de, Güney Afrika da, bu listede başlarda yer alıyor.

Emperyalizmle işbirliği çizgisi, ANC'yi, GAKP'yi "uslandırmada"! "uzlaşma" çizgisini bu örgütlerde hakim kılmada başarılı olur. Ama, sınıf savaşını yumuşatamaz. Devrimi bağrında yeşerten bu mümbit toprak, reformistini, uzlaşmacısını tepeler da geçer. Devrim, kendine uygun savaşçıları bulur, eğitir. Daha da şiddetle yükselir.

Devrimin Güney Afrika'daki güvencesi işçi sınıfıdır. O, Sovyetler'den gelen "uzlaşma" desteğini(!) elinin tersiyle itmekte, reformist-uzlaşmacı kliklere yanıtını vermekte gecikmeyecektir. Çünkü Marks-Engels'in *Komünist Manifesto*'da söylediklerini hatırlayalım: "Burjuvazinin yıkılışı ve proletaryanın zaferi aynı derecede kaçınılmazdır".

Ahmet Fırat

Özverili yoldaşlara içten selamlar

10 Mayıs 1987 Pazar günü hastaneden çıktım. Öylesine bitkin öylesine yorgun ve sıkıntılıydım ki, bunu sözlerle tanımlayacak durumda değilim. Anlayabilmek için o günleri yaşamak gerekir... Elimde koltuk değnekleri, alabildiğince soğuk ve yağmurlu bir günde nerede kalabileceğimi bilemiyorum. Daha önceden de hazırlıklı değildim. Bildiğim tek yer Essex Road'da bir oteldi. Bundan önceki gelişlerimde kaldığım bir oteldi burası.

Binbir türlü zorluklarla oraya kadar geldim. Ancak, yer olmadığı için birden boşluğa düştüm. Tüm ağrı ve acılarıma karşın, yürümeyi yeğleyerek, adımlarımı Newington Green'e doğru atmaya başladım. Yürümekteki amacım, kalabileceğim bir yeri araştırmaktı.

Ne kadar yürüdüğümü bilemiyorum. Ayakta duracak halim kalmamıştı. Bir ara caddenin solundaki binalara baktım, gözüme bir tabela ilişti: "Londra İşçi Birliği" yazılıydı. Hiç düşünmeden içeri girdim. Konuşamıyordum. Bunun nedeni sağ tarafıma vuran felçti. Burada bulunan görevliye durumumu yazarak anlattım. Sıcak cayımı getirip yönetimdeki arkadaşların gelmesini beklememi istedi.

Aradan iki saate yakın zaman geçmişti. Ama ben beklemekten yakınmıyordum. Burada bir sandelyenin üzerinde bile seve seve kalmaya razıydım. Derken yıllar önce tanıdığım bir dost içeri girdi. O anda hissettiklerimi açıklamak olanaklı değil. Birkaç dakika söyleşide bulunduk. Beni bekletmeden bir eve götürdü. Bu denli yakınlık ve ilgi rahattızlığımın verdiği acıları bana unutturmuştu.

Daha sonraki günlerde yönetici ya da üye olan öteki dostlarla tanıştım. Bana karşı, hepsi birbirinden ilgili ve yakın olan bu inşanlar ellerini uzattılar. Öyle ki, benim her türlü gereksinimimi karşılıyorlar, geceleri de yalnız bırakmıyorlardı. Yabancı bir ülkede mağdur kalmayanlar, bu duyguların ne demek olduğunu anlayamazlar.

Tarih 19 Mart 1988. Rahatsızlığım nedeniyle Londra'ya yeniden geldim. Artık sıcak bir yuvam vardı. Hiç endişe etmeden, kendi evim gibi LİB'e uğramak istedim. Ne var ki yorgun, bitkin, üstelik konuşamıyor, işñemiyorum. Tanıdığım semti bir türlü çıkaramıyorum. Bir Türk lokantasına girdim. LİB'i sordum. Lokantanın sahibi, LİB'in çok uzaklara taşındığını söyledi. Ve beni Halkevi'ne göndermek istedi.

Biraz oturup düşünmek istiyordum. İşte tam o sırada, baktım bir dostum kapıyı açtı, bana doğru geliyor. 1987'den tanıdığım, LİB'li bir dosttu. Hemen beni alıp LİB binasına getirdi. İlgili arkadaşlarla bağlantı kurup yatacağım yeri anında ayarladı.

LİB'e geliş gidişlerde, *İşçinin Sesi*'nden arkadaşlarla tanıştım. *İşçinin Sesi*'nin amacı, emekçiyi korumak, ezdirmemek, bir ülkenin tüm yükünü çeken ve o ülkenin kalkınmasında temel işlevi gören işçiyi yönetimde söz sahibi edebilmek. Binbir özveriyle bunları gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır.

Bu amacını legal yoldan gerçekleştirmesi olası değildir. Legal örgütlerin, kimi baskılar sonucu boyun eğip amaçlarında başarısız kaldıkları deneyimlerle gözlemlenmiştir. Dahası legal örgütler, varlıklarını korumak için burjuvaziye önemli ödünler vererek amaçlarını 180 derece geri çevirmişlerdir. Bunun örneklerini sergilemenin gereği yoktur, zira herkesçe biliniyor. İşte, bu nedenledir ki, *İşçinin Sesi* Türkiye'deki çalışmalarını merkeziyetçi bir yöntemle ve illegal olarak sürdürmektedir. Bu yoldaki çalışmalarını yürekten desteklediğimi vurgulamak isterim.

Yürekten desteklerim demek, biliyorum yeterli değil. Ancak benim durumumda başka türlü desteği sağlamanın olası olmadığını da açıkça belirtirim. Gönül isterdi ki, sizlerle birlikte çalışıp geleceğin aydınlığına katkıda bulunayım.

Sakın bu yazdıklarımı duygusallık diye yorumlamayın. Eğer duygusal davransaydım, 1 yıl önce yazardım bunları. Uzun süre kendimce düşündüm, gözlem yaptım. *İşçinin Sesi*'nin ne tür uğraşılarla ilgilendiğini anladım. Sonuçta bir dost olarak, bu tür eylemleri binbir türlü özveriyle sürdüren yoldaşlara birkaç sözle içimi döküp, *İşçinin Sesi* hakkında bilgisi olmayanların düşüncelerine birşeyler katmak istedim.

Selam *İşçinin Sesi*'ne ve bu sesi yükseltmeye çalışıp işçiyi yönetimde egemen kılmak isteyen özverili dostlara!

Bir yoldaş, Londra

Şaşılacak birşey yok

Değerli yoldaşlar,

Fransa bölge örgütümüzün, sürekli ve düzenli olarak yaptığı aktif yayın satışı, Fransa'daki öteki Türkiyeli siyasal örgütlerin yayın satışlarının kat kat üstündedir. Onlar buna hayret ediyor ve gözleri yuvalarından çıkarcasına, "vay be iyi çalışıyorsunuz, nasıl başarıyorsunuz..." vb. diyorlar.

Biz ise hayret etmediğimiz gibi şu anki gazete dağıtımını yetersiz buluyor ve bunu daha da artırmak istiyoruz.

Kadrolarımız şunun bilincindedir ki, devrimci gazetemiz, aynı zamanda kollektif bir örgütleyicidir. Bu bilinçle gazetemizi daha çok insana ulaştırmak ve bu temelde gelişen yığın bağlarını daha da güçlendirmek için hemen hemen hergün yayın satışına çıkıyoruz.

Yalnız yoldaşlar, sırf gazetemizi satmakla bu iş bitmiyor. Eksiğimiz olan ve kesinlikle yapılması gereken, gazetemizin okunup okunmadığını araştırmak, işçilerin gazetemiz, siyasal görüşlerimiz ve partimiz hakkındaki olumlu ve olumsuz görüşlerini, eleştirilirini öğrenmek ve tüm bunları onlarla konuşmak ve tartışmaktır.

Başka yolu yok yoldaşlar. Partimizi yığınların içinde daha çok derinleştirmek, yığınlarla daha sıkı bağlar geliştirmek ve dosta düşmana örgütsel gücümüzü göstermek, titrek yürekleri titretmek, burjuvazinin dünyaşını başına yıkmak için İleri

Savaş Demir, Paris

İşçi sınıfının beklemeye tahammülü yok

Sevgili yoldaşlar, 1988 Türkiye'sinde işçi sınıfı ve emekçi halk burjuvaziye karşı yeni yeni mücadele yöntemleri geliştiriyor. 1984'de küçük burjuvalar bu yasalarla grev yapılmaz derken, bugün artık grevler savaşımın odak noktası sınıfının üzerinde çeşitli oyunlar tezgahlanmaktadır. Bir taraftan sendikalar üzerinde çeşitli baskılar uygulanırken, diğer taraftan sendikal hareketi bölme çabaları, bu yıl daha canlı bir şekilde tezgahlanmaya çalışılacaktır. haline geliyor. Bu arada işçi seçimlerin hemen ardından yapılan zamlardan sonra, toplumda yükselen öfkeyi dizginliyebilmek için basın da çeşitli görevler yüklendi. Gazete sayfalarında günlerce işverenlerin çeşitli şirin demeçleri verildi. Yeni çalışma bakanının işçi "anası" çalışmaları yazıldı. İşçilere şu kadar zam verilecek, bu kadar zam verilecek diye işçiler oyalandı. Sonunda komik denecek bir zam verildi.

Bu zam çok komikti, ama yine de sendikal kesimde işçilerin tepkilerini başka bir kanala kanalize etmeye çalışanlar çıktı. Örneğin, olağanüstü toplanan Türk-İş başkanlar kurulunda, bazı sendika liderleri "bu zammı almayalım, bunun intikamını toplu sözleşmelerde alalım" dediler. Yani, toplu sözleşmelere kadar sesimizi çıkarmayalım demek istediler.

Oysa işçi sınıfının beklemeye tahammülü yoktur. Fabrikalarda, gecekondularda, işçi sınıfı ve emekçi halk zaten barut fıçısıdır. Yapılan sendikal toplantılarda işçiler, eylem, grev diye haykırıyorlar. Yapılacak şey toplu sözleşmelere kadar beklemek değil, eylem kararlarını hayata geçirmektir. Zaten işçi sınıfımızın boş laflara karnı toktur. Aldığı eylem kararlarını, grev kararlarını, yasal mı veya yasa dışı mı olduğuna bakmadan hayata geçiriyor. En büyük işçi sınıfı, başka büyük yok!

Z. Çakır, Paris

Dışardan içeriye sevgilirle

Yazı Kuruluna:

Değerli Dostlar,

Bizler Alman ve Türkiyeliler olarak, bir yılı aşkındır cezaevlerindeki siyasi tutuklu ve aileleriyle her türlü dayanışma faliyetleri sürdürüyoruz.

16-17 Nisan tarihinde Türkiye Cezaevlerinin gerçekliğini konu alan, "dışardan içeriye sevgilerle" adlı (élişleri, karikatür, desen, şiir vb.) sergi düzenliyoruz.

Bu çalışmamızın duyurusuna yayınınızda yer ayırırsanız sevinir, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Not: Bu duyurumuz Türkiye'de çıkan değişik yayınlarda tarih olarak Mart sonu diye geçildi. Cezaevlerinden gösterilen büyük ilgiden dolayı, gelen materyallerin düzenlenmesi için sergiyi iki haftalık ileri bir tarihe aldığımızı ayrıca bilgilerinize sunarız.

A.S. Berlin

İŞÇİNİN SESİ YAYINLARI İŞÇİNİN SESİ YAYINLARI İŞÇİNİN SESİ YAYINLARI İŞÇİNİN SESİ YAYINLARI

Türkiye'deki okurlarımız, listemizden seçtikleri yayınları, karşılığında 4 kitap yollayarak elde edebilirler.

EMPERYALİZMİN ZAYIF HALKASI TÜRKİYE
R.Yürükoğlu, Mart 1980
Yay.no.7 Fiyatı:2.50 Sterlin

PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİ
R.Yürükoğlu, Eylül 1979
Yay.no.8 Fiyatı:1.00 Sterlin

PARTİ DİSİPLİNİ
Cemil Silahtar,
Yay.no.9 Fiyatı:1.00 Sterlin

ÜÇÜNCÜ PROGRAM VE GÖREVLERİMİZ
R.Yürükoğlu, Eylül 1979
Yay.no.10 Fiyatı:1.00 Sterlin

TOPLUM SÖZLEŞMELER VE DEVRİM SAVAŞIMI
Emine Engin, Ekim 1979
Yay.no.11 Fiyatı:1.50 Sterlin

AÇIK MEKTUP
Veli Dursun, Şubat 1980
Yay.no.12 Fiyatı:1.00 Sterlin

TKP LENİNCİLER KONFERANSI KARARLARI 1980
Yay.no.13 Fiyatı:1.00 Sterlin

SINIF SAVAŞININ VARDIĞI AŞAMA VE KOMÜNİST PARTİSİNİN TAKTİKLERİ
R.Yürükoğlu, Haziran 1980
Yay.no.14 Fiyatı:1.00 Sterlin

KÜRT SORUNU
Süleyman Sakalı, Ağustos 1980
Yay.no.15 Fiyatı:2.00 Sterlin

PROPAGANDA VE AJİTASYONUN GÜNCEL SORUNLARI
R.Yürükoğlu, Ekim 1980
Yay.no.16 Fiyatı:1.50 Sterlin

SOSYALİZM ÜSTÜN GELECEKTİR
R.Yürükoğlu, Ekim 1980
Yay.no.17 Fiyatı:1.00 Sterlin

KIBRIS SORUNU
Emine Engin, Yıldırım Girneli
Ekim 1980, Yay.no.18 Fiyatı:1.00 Sterlin

12 EYLÜL FAŞİST DARBESİ VE TKP EŞGÜDÜM KOMİTESİ KARARLARI
Aralık 1980, Yay.no.19 Fiyatı:1.00 Sterlin

TKP LENİNCİLER KONFERANSI TUTANAKLARI
Aralık 1980, Yay.no.20 Fiyatı:5.00 Sterlin

TKP II: LENİNCİLER KONFERANSI KARARLARI 1981
Mart 1981, Yay.no.21 Fiyatı:1.50 Sterlin

BU KAVGA GELECEK KAVGASIDIR
R.Yürükoğlu, Eylül 1981
Yay.no.22 Fiyatı:1.50 Sterlin

GÜVENLİKLI ÇALIŞMA
Hasan Derin, Kasım 1981
Yay.no.23 Fiyatı:2.00 Sterlin

KANKUN KONFERANSI VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ
R.Yürükoğlu, Ocak 1982
Yay.no.24 Fiyatı:95 pence

YAŞAYAN SOSYALİZM
R.Yürükoğlu, Ocak 1982
Yay.no.25 Fiyatı:2.00 Sterlin

AFGANİSTAN DEVRİMİ
Emine Engin, Ocak 1982
Yay.no.26 Fiyatı:2.00 Sterlin

YAŞADIKÇA/SOLDIER ON/ SO LEBEN WIR
S.Erek, Ağustos 1982
Yay.no.27 Fiyatı:4.50 Sterlin

SOSYALİZM VE DEMOKRASİ
R.Yürükoğlu, Ekim 1982
Yay.no.28 Fiyatı:1.50 Sterlin

DURUM VE GÖREVLERİMİZ
R.Yürükoğlu, Ekim 1982
Yay.no.29 Fiyatı:1.50 Sterlin

GEÇİCİ YOL ARKADAŞLARI
Ekim 1982, Yay.no.30 Fiyatı:1.50 Sterlin

TKP DAVASI İDDİANAMESİ
Aralık 1982, Yay.no.31 Fiyatı:2.00 Sterlin

EĞİTİM EL KİTABI
Şubat 1983, Yay.no.32 Fiyatı:1.50 Sterlin

TKP'DE TARTIŞMALAR 1981-1982 — BELGELER
H.Erdal, Mart 1983
Yay.no.33 Fiyatı:1.00 Sterlin

TKP'MİZİ YÜKSELTELİM
H.Erdal, Mart 1983
Yay.no.34 Fiyatı:1.50 Sterlin

İŞÇİNİN SESİ CİLTLERİ
1.Cilt (96-129) Fiyatı:10.00 Sterlin
2.Cilt (130-159) Fiyatı:10.00 Sterlin
3.Cilt (160-200) Fiyatı:15.00 Sterlin
4.Cilt (201-236) Fiyatı:15.00 Sterlin
5.Cilt (237-253) Fiyatı:15.00 Sterlin
6.Cilt (254-275) Fiyatı:15.00 Sterlin
7.Cilt (276-300) Fiyatı:15.00 Sterlin

İŞÇİNİN SESİ DERLEME DİZİSİ
TARİHİN SAVAŞ ÇAĞRISI
Derleme dizisi: 1, Şubat 1987
Yay.no.50, Fiyatı:2.00 Sterlin

YENİ ÇIKTI

MERHABA Şiirler
Ozan Öncü: Mart 1988
Yay.no.52, Fiyatı: 2.50 Sterlin

TKP-EK GENİŞLETİLMİŞ TOPLANTI KARARLARI
Nisan 1983, Yay.no.35 Fiyatı:1.00 Sterlin

NEDEN FAŞİST DİYEMİYORLAR
Emine Engin, Nisan 1983
Yay.no.36 Fiyatı:1.50 Sterlin

TKP-EK TOPLANTI KARARLARI
Mart 1983-Ağustos 1983
Yay.no.37 Fiyatı:1.00 Sterlin

GRENADA'DA ŞEHİT DÜŞEN KÜBALI İŞÇİLERİN ARDINDAN
Fidel Castro, Aralık 1983
Yay.no.38 Fiyatı:90 pence

İYİ BİR ÖNCÜ DEĞİL, KÖTÜ BİR ARTÇI BİLE DEĞİL
R.Yürükoğlu, Şubat 1984
Yay.no.39 Fiyatı:1.50 Sterlin

YABANCI İŞÇİLER SORUNU — YAZILAR
Haziran 1984, Yay.no.40
Fiyatı:1.50 Sterlin

KÜÇÜK BURJUVAZİ VE DEVRİM SAVAŞIMI
Ali H. Karadağ, Temmuz 1984 Yay.no.41
Fiyatı:1.00 Sterlin

FAŞİZMİN ÇÖZÜLÜŞÜ
R.Yürükoğlu, Eylül 1984
Yay.no.42 Fiyatı:2.50 Sterlin

EŞGÜDÜM KOMİTESİ VE ÜST BÜRO TOPLANTILARI TUTANAKLAR
10 Eylül-18 Ekim 1984
Aralık 1984, Yay.no.43
Fiyatı;3.00 Sterlin

TKP-İŞÇİNİN SESİ 5.(1). KONGRE 1985 BELGELER Haziran 1985,
Yay.no.44 Fiyatı:2.00 Sterlin

TKP-İŞÇİNİN SESİ PROGRAM
Yay.no.45 Fiyatı:1.00 Sterlin

İSPANYA'DA FAŞİZMİN ÇÖZÜLÜŞÜ
Mehmet Kurtalan, Ekim 1985
Yay.no.46 Fiyatı:2.00 Sterlin

KIRKIN YARISI-CİLT I
Basında Çıkmış Yazılar
R.Yürükoğlu, Kasım 1985
Yay.no.47 Fiyatı:7.50 Sterlin

ÖRGÜT VE ÖRGÜTÇÜ
R.Yürükoğlu, Ocak 1986
Yay.no.48 Fiyatı:2.50 Sterlin

KIRKIN YARISI - CİLT II
Basında Çıkmış Yazılar
R.Yürükoğlu, Ağustos 1986
Yay.no.49 Fiyatı:7.50 Sterlin

OPORTÜNİZME KARŞI SAVAŞ VE TKP'NİN LENİNCİ BİRLİĞİ İÇİN
Hızır Kaya, Elif Toprak, Haziran 1987
Yay.no.51, Fiyatı:2.00 Sterlin

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl: 14, Sayı: 351, 6 Nisan 1988

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

İşçi sınıfı sokaklara dökülürken, burjuvazi, kaçınılmaz sonundan Kerkük-Musul'u işgal ederek kurtulmaya çabalıyor!

Emperyalist heveslerinizi kursağınızda bırakacağız!

Kürt ulusunun ayrılma hakkını savunan, Kürt halkının yanında duran, Türkiye burjuvazisinin emperyalistleşme çabalarını lanetle karşılayan işçi sınıfımız, 1 Mayıs'ta proletaryanın enternasyonalist bayrağını yükseklerde dalgalandırıyor.

Son haftaların en önemli iki gelişmesi, Türk-İş mitingleri ile, İran-Irak savaşının vardığı en son noktaya ilişkin olarak T.C. devletinin almakta olduğu tutumdur.

Dev işçi alternatifi yoldadır!

Türk-İş'in 2 milyonluk yemek boykotunun topluma saldığı dalgaların etkisi daha dinmemişken, iki büyük eylem daha yapıldı. Sakarya ve Adana'da işçiler yürüyüş ve miting yaptılar.

26 Mart'ta coşkulu bir gün yaşayan Sakarya'da, çevre kentlerden gelen onbinlerce işçi ve işçi ailesi, Türk-İş'e ve Türk-İş dışındaki sendikalara üye işçiler, gür bir sesle düzeni protesto eden belgiler haykırdılar.

Sakarya mitinginin bir özelliği de, çok sayıda işçi emekçi kadının, ön saflarda eylemde yer alması oldu. İşçi kadınlar, evlerinden getirdikleri tencere ve tavalarla gösterinin daha da militanlaşmasına katkıda bulundular.

Onbinlerce işçinin haykırdığı "en büyük işçi, başka büyük yok" belgisi, işçi sınıfının kendi gücüne nasıl güvendiğini gösterdi. "İşçiler elele genel greve" belgisi ise, işçinin daha militan, yığınsal, *topyekün* kavga isteminin yansıması oldu. "Sözde demokrasiye hayır" ve "sömürüye son vereceğiz" belgileri de, işçi sınıfının gerçek demokrasi ve sömürüyü ortadan kaldırma tutkusunu tüm topluma gösterdi.

Sakarya miting ve yürüyüşünün ardından, burjuvazi, her geçen gün proleterleşmekte olan küçük burjuvazinin, gözünü işçi sınıfına dikmeye başlamasından duyduğu ürküntüyle, "ara rejim"den söz edecek oldu. Ama, işçiler bu tehdidi gülerek karşıladılar. Tersine savaşım azimleri daha da bilendi.

Ara rejim tartışması, düzene karşı öfke ve eylem coşkusuyla ayağa kalkmış olan işçi sınıfını etkilemediği gibi, bir de burjuvazi içindeki çelişkileri azdırıcı bir etki yaptı. SHP, DYP ve ANAP birbirlerine girdiler. Mecliste ağız dalaşı arttı.

Bu arada, sosyal demokrasi, kendi iktidarsızlığını ve hasetliğini yansıtırcasına, Türk-İş'in neredeyse bir siyasi parti gibi davrandığını söyledi. Bir yönüyle resmi makamlara ihbarcılık yapmaya çabaladı.

Oysa Türk-İş, bir siyasi parti gibi davranmıyor. Yalnızca, yıllardır paslanmış olan sendikal aygıtını harekete geçiriyor. Herhangi bir sendikanın doğal olarak yapmakla yükümlü olduğu görevleri yerine getirmeye başlıyor. Ama, *bu başlangıç bile*, sosyal demokrasinin "muhalefet"inin, muhalefet olmaktan ne kadar uzak olduğunu, ne kadar sahte olduğunu göstermeye yetiyor. Sosyal demokrasinin sızlanması bundandır.

Türk-İş'in Adana'da yaptığı "Çukurova yürüyüş ve mitingi" 4 Nisan'da yapıldı. Daha kalabalık ve coşkulu oldu. Kadın işçiler eyleme yine yüksek oranda katıldılar. İşçiler, kendi sorunlarını dile getirirken, Kürt ulusuyla dayanışmayı da yükselttiler.

Burjuvaziyle "barış yok" belgisinin, toplu grev ve militan savaşım belgileriyle yanyana yer aldığı bu eylem sırasında bir konuşma yapan Türk-İş genel başkanı Şevket Yılmaz, "tek kalp, tek yumruk ve tek ses olarak, *milyonlarca dar ve sabit gelirlinin tek umudu* olduğumuzu bilerek, bu mücadeleyi sürdüreceğiz" dedi. İşçi sınıfının, düzene karşı halk hareketinin başında olduğunu yansıttı.

Bir süredir, "siyaset" yaptıkları gerekçesiyle savcılıklara çağrıldıklarını, ifadelerinin alındığını belirten Türk-İş genel başkanı, sendikaların siyaset yapıp yapmamaları sorusunu şöyle yanıtladı:

"Şunu da çok iyi bilsinler ki, pahalılığı protesto etmek, işçinin, memurun, köylünün, emeklinin, dul ve yetimin bu pahalılık altında inim inim inlediğini söylemek, siyaset yapmaksa, *siyaset yapmaya devam edeceğiz.* Ağır geçim koşulları altında ezilenlerin, sizlerin haklarını korumak için her yoldan mücadele etmek siyaset ise, siyaset yapmaya devam edeceğiz.

"Ekmek ve özgürlük gelene kadar barıştan söz etmeyeceğiz."

Adana mitingi sırasında polis, provokatif tutum aldı. Bu da işçilerin gözünden kaçmadı. Mitingin işçi disiplininin bozulmasına izin vermeyen işçiler, bu seferlik, polisi yalnızca yuhladılar. Onbinlerce işçinin militan tutumu, gelecek sefere, polisin işçilerden iyi bir dayak yemesinin sırada olduğunu çok güzel anlattı.

Halk yığınlarının gözü eylemci işçi sınıfında

İşçi sınıfındaki hareketlilik, yalnızca bu iki eylemle sınırlı değildir. Türkiye tarihinde ilk kez, geniş bir coğrafi alana yayılmış olarak grev kararları alınıyor. İşçi sınıfı, *ülke çapında* grevlere hazırlanıyor. Kocaeli'nden Kayseri'ye, Niğde'ye, Sivas'tan İzmir, Eskişehir, Adana ve Mersin'e, Diyarbakır'dan Bolu'ya, Trabzon'a dek grev hazırlığı var. Grev eylemi ile hiç tanışmamış yüzbinlerce işçi, kavga deneyimi olan ileri işçilerden öğrenerek savaşımı ilerletmeye hazırlanıyor.

Ambarlarda (Tümtis) ve Sace'deki (Otomobil-İş) grevlerin yanısıra, Ankara'da Emek İnşaat'ta (Tezbüro-İş) Motif Duvar Kağıdı'nda (Selüloz-İş) ve sembolik olmakla birlikte Rize'de Çaycılar A.Ş.'de grevler sürüyor. Madencilik işkolunun ilk grevi de 28 Mart'ta Ordu'da Pontit Madencilik'te başladı.

Bu arada, İstanbul'da Pendik tersanesi işçileri iki gün işbıraktılar. Özdemir-İş üyesi işçiler, Ankara, Aydın, Bolu, Diyarbakır, Kayseri ve Konya'da, 13 işyerinde 3 gün süreyle çeşitli protesto eylemleri yaptılar. Eylemlere 6500 işçinin katıldığı bildirildi. Kayseri'de, yürüyüşe geçen Özdemir-İş üyeleri, fabrika dışında polis ve jandarmayla takıştılar. "Güvenlik güçlerini" işçilerin elinden Hak-İş'li sendikacılar "kurtardılar".

İşçi sınıfının eylemlerle açtığı savaşım yolu, öteki toplumsal kesimleri de hareketlendiriyor. Örneğin hükümetin tarım politikasını protesto eden küçük üreticiler, Uzunköprü'de izinsiz, korsan bir gösteri yaptılar. İzmir'de 300 dolayında kamyoncu, kontak kapatarak son petrol zammını protesto etti. Esnaf derneklerinin yetkilileri, "meseleyi sokağa dökme yanlısı olmadıklarını", ama kaçınılmaz olursa bunu önleyemeyeceklerini belirttiler. Bu, hızla proleterleşen küçük burjuvazinin, işçi sınıfından cesaret alarak, onun ardında eyleme çıkma eğiliminde olduğunun anlatımıdır.

İşçi sınıfı, demokrasi savaşımının öncüsü olarak, en başta yürüyor. Küçük üreticiyi, esnafı da peşinden sürüklüyor. Bunu yaparken, sosyal demokrasinin "muhalefet"inin sahtekarlığını sergiliyor. Öteki ezilen sınıf ve katmanlara, gerçek demokrasiye giden yolda *umudun işçi sınıfında* olduğunu yaşamda gösteriyor. Siyasal yaşamda *ağırlığını* artırıyor, burjuvaziyi bunalttıkça bunaltıyor.

Bu arada, bir gurup devrimci tutuklunun cezaevinden kaçışı, işçi ve emekçilerde derin bir sevinç uyandırdı. Yüzlerde hoş bir gülümseme belirdi, burjuvaziye adeta "oh" çekildi.

Burjuvazi kurtuluşu Kerkük yollarında arıyor

Burjuvazinin ekonomide işleri kötüye gidiyor. Son günlerde yine büyük zamlar yapıldı. Yaşam koşulları iyice kötüleşen işçi sınıfı, buna karşı, öfke içinde savaşımı yoğunlaştırıyor. Öte yandan, huzursuzluğu artan işadamları, tarım burjuvaları da daha yüksek perdeden şikayet etmeye başladılar.

Özal, IMF'den, Dünya Bankası'ndan, borç veren kuruluşlardan zılgıt yiyor. *The Financial Times* gazetesi, "münasip" bir dille, bu hükümetin suyunun kaynamış olabileceğini duyuruyor.

İçeride iyice bunalan burjuvazi, dış ilişkileri "yoluna koyarak" çıkmazdan kurtulmaya çalışıyor. Bulgaristan ve Yunanistan'la varılan son "uzlaşma" bu çabayı anlatıyor. Ama, altında yatan *bityeniğiyle!*

Burjuvazinin, cumhuriyetin kuruluşundan beri azılı *tarihsel* düşman olarak nitelediği bu iki devletle, üstelik doğru dürüst ödün bile elde etmeden, çok istekle "uzlaşması"nın altında bir bityeniği yattığını düşünüyorduk ki, Ortadoğu'da, İran-Irak savaşında dengenin İran'dan yana bozulmakta olduğu ortaya çıktı. Bu, çeşitli açılardan burjuvaziyi *yakından* ilgilendiriyor.

Bir kez, Türkiye burjuvazisi, emperyalistleşme gereksinimini bir türlü karşılayamadı, şimdiye dek dünya pazarında kendine anlamlı bir yer edinemedi. Özellikle, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'nın onun emperyalistleşme stratejisinde başyeri işgal etmesine karşın, son bir-iki yılda, Ortadoğu ülkeleriyle olan ticaret geriledi. Yapılan ihracat da, çok ihtiyaç duyduğu nakit para, döviz ihtiyacını karşılamıyor. Dış borç krizi ise kapıda. Ekonomik yöntemler yetmiyor. Diplomatik yöntemler tutmuyor. Deneyeceği, kala kala "askeri" yöntemler kaldı. Bu açıdan, körfez savaşının son durumu elverişli olanaklar yaratıyor.

İkincisi, Türkiye, savaşın her iki ülkenin sınırlarını değiştirmesini istemiyor. Ama, eğer bir değişiklik söz konusu olursa, bunun İran, ya da bölgede ayrı devlet kurmak isteyen Kürt ulusal hareketleri eliyle yapılmasını hiç istemiyor. Çünkü, Türkiye, Lozan anlaşmasından bu yana gözünü diktiği, ekonomik sorunlarına ilaç gibi gördüğü, bu petrol bölgelerine *kendisi* hakim olmak istiyor.

Buna girişebilmesi için, batıda sırtını "sağlama" alması gerekiyordu. Bulgaristan ve Yunanistan'la bunu yaptı. Sonra yüzünü iyice Ortadoğu'ya döndü. Güneydoğuya asker kaydırmaya başladı.

Şimdi, burjuvazi, bir yandan, Kerkük-Musul'a girmesi durumunda ne olur, kimden ne tepki alır, Kürt ulusal hareketinin gücü nedir, onu tartıyor. Öte yandan da girişeceği eylemi "sağlam" bir gerekçeye oturtmak için sotada bekliyor. İran'ın daha çok ilerlemesi karşısında T.C. ordularının, emperyalist amaçlarla Irak topraklarına girmesi, an meselesi olacaktır.

Sonun başlangıcını yaşıyorlar

Türkiye'de hararet hızla artmaktadır. İçeride sınıf savaşımı, işçi sınıfının öncülüğünde daha geniş emekçi ve yoksul yığınları yanına katarak büyüyor. Her gün daha da kötüleşen çalışma ve yaşam koşulları, milyonlarca insanda düzeni yıkıcı bir öfke biriktiriyor.

Burjuvazi yaklaşan devrimci dalganın önünü alabilmek, emperyalistleşme stratejisinde bir başarı kazanmak umuduyla "askeri yöntem"lerden yararlanmayı hesaplıyor. Emperyalistleşme çıkmazında ve dış ilişkiler kördüğümünde, *savaş*, burjuvazinin son umududur. Burjuvazi, kendi kaçınılmaz sonundan, emperyalist bir savaşın başını çekmeye hazırlanarak kurtulmaya çalışıyor.

Ama işçi sınıfımız, emperyalistleşmek üzere iştahlanan burjuvaziye karşı *içeride* savaşımı daha da yükseltecek, Kürt ulusal hareketinin sömürgeci ve emperyalist Türk burjuvazisine karşı savaşımını vargücüyle destekleyecektir.

İşçi sınıfı *emperyalist savaşa* hayır diyor!

Emperyalist savaşı, iç savaşa döndüreceğiz!

Emperyalistleşme çabasını devrimle boğacağız!

Kürt ulusunun ayrılma hakkını savunan, Kürt halkının yanında duran, Türkiye burjuvazisinin emperyalistleşme çabalarını lanetle karşılayan işçi sınıfımız, 1 Mayıs'ta proletaryanın enternasyonalist bayrağını yükseklerde dalgalandırıyor.

Salih Can